

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра слов'янських мов

Івано-Франківський фаховий коледж

**Польська мова:
методичні матеріали до курсу**

Івано-Франківськ, 2021

Затверджено на засіданні Педагогічної ради Івано-Франківського фахового коледжу "ДВНЗ "Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника" (Протокол №2 від 24 листопада 2020 року)

Рекомендовано до друку:

методичною радою Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол 5 від 21 січня 2020 р.)

Вченою радою Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 5 від 21 січня 2021 р.)

Рецензенти:

доцент кафедри слов'янських мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **О.М. Пелехата**

доцент кафедри світової літератури та порівняльного літературознавства **Т.О. Ткачук**

Методичні матеріали розроблені для студентів Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника спеціальності «Туризм» з метою ознайомлення їх з основними програмовими питаннями з курсу «Польська мова» до практичних занять та самостійної роботи; подаються тести для самоперевірки, тексти для читання, переписування та диктантів, розроблено українсько-польський розмовник на допомогу студентів за спеціальністю.

УДК 811.162.1 (072)

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Польська мова» на 1 курсі спеціальності 241«Туризм» передбачає ознайомлення студентів із польською мовою, вивчення якої буде сприяти розвиткові мовних компетенцій, поглибити системні знання та розширить коло лінгвосоціокультурних зацікавлень. Окрім того, з року в рік все більше поглиблюються міжнародні зв'язки нашої держави з іншими країнами, в тому числі із сусідньою Республікою Польща. Сучасні світові інтеграційні процеси створюють нові виклики у професійній сфері, за таких умов знання польської мови розширить можливості для самоосвіти та самоудосконалення, а вільне володіння дозволить творчо підійти до своєї професійної діяльності у сфері туризму.

Мета курсу “Польська мова” – подати основи польської мови, навчити студентів читати та розуміти польські тексти, розмовляти на основні побутові та професійні теми, навчити знаходити потрібну інформацію польською мовою, грамотно писати польською мовою, показати студентам спорідненість польської та української мови, у професійній діяльності – розуміти співбесідника, а при дальшому самостійному поглибленому вивченні польської мови – вільно спілкуватися. Крім того, ставиться за мету формування багатогранної толерантної особистості, яка з повагою ставиться до інших народів, які проживають на території України.

Завдання курсу – навчити студентів застосовувати граматичний та лексичний матеріал у бесідах, діалогах, дискусіях тощо; навчити їх самостійно поповнювати лексичний інвентар польської мови та удосконалювати свій рівень знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі *компетенції*:

- засвоїти особливості польської мови;
- вивчити основи граматики польської мови;
- засвоїти основний лексичний мінімум польської мови;
- вільно читати та розуміти тексти польською мовою;

- пояснювати правильне написання основних орфограм;

компетентності:

- вміло використовувати лексичний та граматичний інвентар польської мови у розмові, діалогах, бесідах тощо;
- грамотно оформляти письмові роботи;
- самостійно знаходити у словниках незрозумілі слова, вміти їх пояснити;
- порівнювати слов'янські мови;
- удосконалювати свої знання з польської мови та навички усного мовлення.

При формуванні комунікативної компетенції звертається увага на такі види діяльності як *читання, письмо, говоріння та аудіювання*.

Читання: розвиток навичок та умінь читання відбувається на базі вправ і текстів. Одночасно з навичками розуміння прочитаного розвиваються навички та вміння правильно вимовляти звуки не тільки ізольовано, але і в мовленнєвому потоці. При читанні вголос студенти мають дотримуватись вимови, темпу та мелодики звучання, близьких до вимови та темпу носіїв мови. При самостійному читанні студенти повинні швидко сприймати та засвоювати інформацію, зрозуміти основну думку, розділити текст на смислові частини тощо.

Письмо передбачає формування навичок правопису, граматично оформлювати речення та самостійно письмово висловити думки відповідно до запропонованої мовної ситуації.

Говоріння передбачає формування та розвиток навичок володіння розмовною мовою за темами, передбаченими програмою курсу. Студенти повинні оволодіти лексичним матеріалом і використовувати його у розмові. Компетенція усного мовлення на початковому рівні включає: підготовлене монологічне мовлення у формі опису та діалогічне мовлення у формі бесіди.

Аудіювання передбачає формування навичок та умінь сприймати монологічне та діалогічне мовлення викладача, студентів та носія мови, а також активізацію навичок сприйняття на слух лексичного матеріалу та текстів за тематикою курсу.

Навчання усіх видів мовленнєвої діяльності відбувається комплексно, із дотриманням координації процесів навчання та контролю.

При вивченні польської мови необхідно звертати увагу на спорідненість з українською мовою. Таке порівняння буде сприяти швидшому та ефективнішому вивченню та запам'ятовуванню орфографічних, орфоепічних та граматичних засад польської мови, а спільність загальнослов'янської лексики збагатить їх словниковий запас.

Вивчення польської мови відбувається на практичних заняттях в аудиторії або онлайн, окремо даються завдання для самостійної роботи. Контроль за самостійною роботою здійснюється на платформі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) або в classroom у формі тестів, письмових робіт, різного типу вправ, які передбачають попереднє прослуховування аудіо-записів, які додаються до завдань.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Пропедевтичний курс з польської мови (основи орфоєпії та орфографії; розвиток навичок читання та письма; слухання; складання діалогів; розмовні побутові та повсякденні теми; лексичний мінімум).

Тема 1. Польська мова серед інших слов'янських мов. Алфавіт. Наголос. Основи орфоєпії. Вимова *a, e*. Читання слів.

Тема 2. Форми ввічливості. Граматична термінологія. Дієслова *być, mieć*. Дієвідміна *-m, -sz*. Особові займенники. Різниця у вживанні займенників *oni i one*.

Тема 3. Знайомство та представлення. Вживання форм: *Mał na imię..., Nazywam się...* Називний відмінок іменників у ролі підмета. *Co to jest? Kto to jest?* Поділ іменників за родами.

Тема 4. Кількісні та порядкові числівники від 1 – 20. Займенники *ten, ta, to*. Основи правопису. Написання *ó – u, ch – h*. Словниковий диктант. Читання і переклад тексту.

Тема 5. Назви національностей. Назви професій. Іменний присудок з іменною частиною у називному та орудному відмінку однини і множини. Конструкції *On jest + O.v. To jest + H.v. Kim jesteś?*

Тема 6. Дієвідміни *-ę, -esz, -ę, -isz*. Написання *rz - ż*. Заперечні конструкції з дієсловом *być*. Читання тексту.

Тема 7. Числівники 21 – 100. Моя сім'я. Родинні поняття. Дні тижня. Година. Відмінювання іменника *tydzień*. Частини доби. Назви місяців. Присвійні займенники у Н. в. *mój, twój, swój, nasz, wasz, jego, ich*. Діалоги.

Тема 8. Захоплення і уподобання. *Co lubisz robić?* Порядкові числівники. Звороти на позначення часу. Питання про годину: *Która godzina? O której godzinie?*

Тема 9. Числівники 100 – 1000. Продукти харчування. Ціна. Вживання числівників у реченні.

Тема 10. Страви та напої. Улюблене меню. Рецепт страви. Дієслова *jeść, pić*. О.в. у словосполученнях з прийменником *z*. Звороти *Co lubisz jeść? Gdzie jesz obiad?*

Тема 11. Дні тижня. Година. Відмінювання іменника *tydzień*. Частини доби. Назви місяців. Діалоги.

Тема 12. Напря́м руху. Дієслова руху. Відмінювання дієслів руху. Прийменники з дієсловами руху. Р.в. одн. прикметників, іменників та займенників з прийменником *do* у зворотах на позначення руху. Екскурсія по місту.

Тема 13. Опис людини. Прикметники на позначення зовнішності і характеру людини. Відмінювання прикметників. Прислівники.

Тема 14. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Читання і переклад тексту.

Змістовий модуль 2. Пропедевтичний курс з польської мови (основи лексики; граматичне оформлення думок на письмі; утворення конструкцій та текстів, необхідних для професійної діяльності в галузі туризму).

Тема 15. Назви сторін світу, об'єктів, пам'яток культури. Р., З., О. і М.в. у прийменникових словосполученнях (*do, u, na, nad, w*). Діалоги в ситуації подорожі. Конструкції *Gdzie jesteś?*

Тема 16. Подорож. Типи транспорту. Конструкції *jechać + О.в. , iść do...* Діалоги.

Тема 17. Подорож. Бюро подорожі. Організація подорожі. Поселення в готелі. Вживання прийменників *do, u, na, nad, w*.

Тема 18. Відпустка. Проведення вільного часу. Пропозиції відпочинку. Конструкції *odpoczywać z kim? Gdzie? Kiedy?*

Тема 19. Одяг та речі. Назва магазинів. Кольори. Р.в. мн. на позначення кількості. З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*.

Тема 20. Туристичний одяг та спорядження. З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*.

Тема 21. Вживання прийменників. Відмінювання дієслів *iść, myć, jeść*. Модальні дієслова + інфінітив. Минулий час дієслів. Наголос у минулому часі.

Тема 22. Моя квартира. Опис квартири, будинку, кімнати. Меблі. Р., О. і М.в. у прийменникових словосполученнях (*obok, naprzeciwko, nad, pod, przed, za, między, w, na, po*). Н. в. мн. нечоловічоособової форми іменників і прикметників. Пошук квартири. Види та опис помешкання. Зворот *zamieszkać w...*

Тема 23. Розпорядок дня. Знаходження визначеного місця перебування. Плани на майбутнє. Відмінювання дієслів у майбутньому часі.

Тема 24. Атмосферні явища та пори року. Погода.

Тема 25. Назви частин тіла. Здоров'я і хвороби. Ознаки хвороби. Діалог "U lekarza". Конструкції *boli / bolą mnie*.

Тема 26. Здоровий спосіб життя. Відмінювання займенників.

Тема 27. Минулий час дієслів. Порівняння часових форм. Розмова про минуле та майбутнє.

Тема 28. Моє улюблене місто. Умовний спосіб дієслів. Наказовий спосіб дієслів.

Тема 29. Вільний час. Хобі. Віддієслівні іменники.

Тема 30. Спорт. Види спорту. Спорт – це здоров'я.

Тема 31. Свята та святкування. Традиції. День народження, іменини.

Повторення минулого часу доконаного та недоконаного виду. Поздоровлення офіційні та неофіційні. Структура "*życzyć* + Д.в. + Р.в".

І семестр

Практичне заняття 1

Тема. Польська мова серед інших слов'янських мов. Алфавіт. Наголос. Основи орфоєпії. Вимова *a, ę*. Читання слів.

- Голосні польської мови
- Вимова носових голосних *a, ę*.
- Приголосні польської мови
- Опозиції *z – ź, c – ć, s – ś*
- Двознаки
- Позначення м'якості приголосних
- Наголос у польській мові

Лексичний мінімум: proszę napisać, proszę przeczytać, proszę powtórzyć, proszę mówić wolniej, nie rozumiem, nie wiem, co to znaczy, mam pytanie, przepraszam, gdzie jest...

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 0. S. 6 – 9.

Практичне заняття 2–3

Тема. Форми ввічливості. Знайомство та представлення. Вживання форм: *Mam na imię..., Nazywam się...* Називний відмінок іменників у ролі підмета. *Co to jest? Kto to jest?* Поділ іменників за родами. Граматична термінологія. Дієслова *być, mieć*. Дієвідміна *–m, –sz*. Особові займенники. Різниця у вживанні займенників *oni i one*.

- Вітання. Форми ввічливості (офіційні та неофіційні): *Dzień dobry! Dobry wieczór! Do widzenia! Dobranoc! Cześć! Miło mi. Bardzo mi miło!*
- Знайомство та представлення: *Mam na imię... Nazywam się... Jestem ...*
- Називний відмінок іменників у ролі підмета. *Co to jest? Kto to jest?*
- Поділ іменників за родами
- Мовна термінологія у польській мові (мінімум)

- Теперішній час дієслів *być, mieć*
- Особові займенники (ja, ty, on, ona, ono, my, wy oni/one)
- Різниця у вживанні займенників *oni i one*
- Питання *Jak się masz? (świetnie, bardzo dobrze, dobrze, tak sobie, źle, bardzo źle, fatalnie)*

Лексичний мінімум: числівники 1 – 10; Co to jest? Kto to jest? назви польських міст (Gdańsk, Szczecin, Poznań, Warszawa, Wrocław, Łódź, Częstochowa, Katowice, Kraków, Zakopane), назви польських рік (Wisła, Warta, Odra)

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 1. S. 10 – 15. Lekcja 2. S. 16 – 17.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 1. S. 4-5.

Практичне заняття 4

Тема. Кількісні та порядкові числівники від 1–20. Прикметники *Jaki? Jaka? Jakie?* Займенники *ten, ta, to*. Основи правопису. Написання *ó – u, ch – h*.

- Кількісні числівники від 1–20.
- Порядкові числівники від 1–20.
- Роди прикметників
- Займенники *ten, ta, to*
- Написання *ó – u, ch – h, rz–ż*.

Лексичний мінімум: Jaki on jest? Jaka ona jest? Jakie jest to dziecko?
Числівники від 1–20.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 2. S. 18 – 23.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 2. S. 6-9.

Практичне заняття 5–6

Тема. Назви національностей. Назви професій. Іменний присудок з іменною частиною у називному та орудному відмінку однини і множини. Конструкції *On jest + O.в. To jest + Н.в. Kim jesteś?* Дієвідміни *-ę, -esz, -ę, -isz*. Написання *rz - ż*. Заперечні конструкції з дієсловом *być*.

- Назви національностей (Kto to jest? Kim on jest?)
- Назви професій (zawody i zajęcia)
- Конструкції *On jest + O.в. To jest + Н.в.*
- *Kim jesteś? Kim Pan/Pani jest?*
- Написання *rz – ż*
- Дієвідміни *-ę, -esz, -ę, -isz*
- Заперечні конструкції з дієсловом *być*.

Лексичний мінімум: zawody i zajęcia. Kim jesteś? Kim Pan/Pani jest?

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 3. S. 24 – 31.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 3. S. 10 –13.

Практичне заняття 7

Тема. Числівники 21–100. Моя сім'я. Родинні поняття. Присвійні займенники у Н. в. *mój, twój, swój, nasz, wasz, jego, ich*.

- числівники 21 – 100.
- Моя сім'я. Родинні поняття. Родинне дерево
- Присвійні займенники у Н. в. *mój, twój, swój, nasz, wasz, jego, ich*

Лексичний мінімум: числівники 21 – 100. Родинні поняття.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 4. S. 32 – 41.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 4. S. 14 – 17.

Практичне заняття 8

Тема. Захоплення і уподобання. *Co lubisz robić?* Порядкові числівники. Звороти на позначення часу. Питання про годину: *Która godzina? O której godzinie?*

- Захоплення і уподобання
- *Co lubisz robić?*
- Порядкові числівники
- Звороти на позначення часу
- Питання про годину: *Która godzina? O której godzinie?*

Лексичний мінімум: вільний час, захоплення, заняття, хобі. Година. Звороти на позначення часу.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 5. S. 42 – 49. Lekcja 7. S. 63 – 65.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 5. S. 18 – 20.

Практичне заняття 9–10

Тема. Числівники 100–1000. Продукти харчування. Ціна. Вживання числівників у реченні. Страви та напої. Улюблене меню. Рецепт страви. Дієслова *jeść, pić*. О.в. у словосполученнях з прийменником *z*. Звороти *Co lubisz jeść? Gdzie jesz obiad?*

- Назви круглих сотень
- Продукти харчування
- Ціна продуктів. Вживання форм *złoty, złote, złotych; grosz, grosze, groszy*
- Страви та напої
- Улюблене меню. Рецепт страви
- Вживання дієслів *jeść, pić*

- Звороти *Co lubisz jeść? Gdzie jesz obiad?*

Лексичний мінімум: Назви продуктів харчування. Назви страв та напоїв. Назви круглих сотень. Утворення складених числівників.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 6. S. 50 – 57.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 6. S. 21 – 23.

Практичне заняття 11–12

Тема. Дні тижня. Година. Відмінювання іменника *tydzień*. Частини доби. Назви місяців. Діалоги.

- Дні тижня.
- Відмінювання іменника *tydzień*. Частини доби.
- Назви місяців.
- Година.

Лексичний мінімум: Назви днів тижня. Назви частин доби. Назви місяців.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 7. S. 61– 65. Lekcja 8. S. 66– 70. Lekcja 10. S. 84.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 7. S. 24– 29.

Практичне заняття 13

Тема. Контрольна робота

Зразки контрольної роботи:

Варіант 1

1. *Провідміняти дієслова руху:*

Lecieć – latać

2. Proszę wpisać brakujące litery:

Ona jest bard...o inteli... ..tn... dziew...yn... . On m...wi po angie...sku dob...e.
Studiu... j...zyk ukrai...ski. Mo...a d...iew...yna ma na imi... Kas...a. Jeste...
ambitnym ekonomist... , pracuj... w banku. Oni ...wietnie ta...cz..., libi...
literatur..., muzyk... i d... ..o podr... ..uj... .

3. Która godzina? O której godzinie?

6.50; 17.35; 8.20; 21.30; 16.05; 19.40

4. Proszę wpisać liczebniki główne i porządkowe:

851, 345, 647, 278, 196, 385

5. Proszę ułożyć listę zakupów (wymienić 20 nazw).

Варіант 2

1. Провідміняти дієслова руху:

Wieźć – wozić

2. Proszę wpisać brakujące litery:

Czc... si... napi... zimne... wody. Cz...sto czodz... w niedziel... do parku. Zwykle
wraca... o pi...tej do dom... . Lubi... czarn... kaw... i bułk... z mas...em. C...y
znas... j...zyk obcy? Jak...? Pro...ę ...erbat... z cytryn... i tor...ik.

3. Która godzina? O której godzinie?

24.00; 14.15; 5.35; 7.20; 18,45; 20.55

4. Proszę wpisać liczebniki główne i porządkowe:

365, 928, 794, 483, 473, 493, 278

5. Proszę wzmienić nazwy kolorów.

Практичне заняття 14–15

Тема. Напряг руху. Дієслова руху. Відмінювання дієслів руху. Прийменники з дієсловами руху. Р.в. одн. прикметників, іменників та займенників з прийменником *do* у зворотах на позначення руху. Екскурсія по місту.

- Дієслова руху
- Слова на позначення напрямку руху
- Вживання прийменників з дієсловами руху

Лексичний мінімум: дієслова руху. Назви культурних інституцій міста.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 5. S. 47.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 5. S. 20.

Практичне заняття 16–17

Тема. Опис людини. Прикметники на позначення зовнішності і характеру людини. Відмінювання прикметників. Прислівники. Ступені порівняння прикметників та прислівників

- Прикметники на позначення зовнішності людини
- Прикметники на позначення характеру людини
- Відмінювання прикметників
- Утворення прислівників
- Якісні прикметники
- Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників. Конструкції типу
Ta góra wyższa, a tamta najwyższa.
- Опис об'єктів з використанням прикметників

Лексичний мінімум: Прикметники на позначення зовнішності і характеру людини.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 2. S. 19-20.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 2. S. 9.

II семестр

Практичне заняття 1

Тема. Назви сторін світу, об'єктів, пам'яток культури. Р., З., О. і М.в. у прийменникових словосполученнях (*do, u, na, nad, w*). Діалоги в ситуації подорожі. Конструкції *Gdzie jesteś?*

- Назви сторін світу. Конструкції типу *na północy..., na południu..., na wschodzie..., na zachodzie*
- Питання *Gdzie leży ... ? Gdzie leżą ... ?*
- Вживання прийменників *do, u, na, nad, w*
- Конструкції *Gdzie jesteś?*
- Місце знаходження об'єктів та інституцій

Лексичний мінімум: назви сторін світу. Назви об'єктів, пам'яток культури та різних інституцій у місті.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 12. S. 100-104.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 12. S. 42-43.

Практичне заняття 2–3

Тема. Подорож. Типи транспорту. Конструкції *jechać + O.v. , iść do...* Бюро подорожі. Організація подорожі. Поселення в готелі. Вживання прийменників *do, u, na, nad, w*.

- Подорож. Відповідь на питання: *Dokąd? Na jak długo? Z kim? Jak? Kiedy? Gdzie jedziemy? Co bierzemy ze sobą? Gdzie jemy? Gdzie nocujemy? Co robimy? Jaka jest pogoda?*
- Конструкції *jechać + O.v. , iść do...*
- Типи транспорту
- Організація подорожі

- Типові діалоги в ситуації подорожі (в готелі, в галереї, в музеї, на вулиці)
- Поселення в готелі
- Вживання прийменників *do, u, na, nad, w*.

Лексичний мінімум: назви сторін світу. Назви місць проживання (hotel, kemping, prywatne mieszkanie).

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 13. S. 108-110.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 13. S. 45-46.

Практичне заняття 4

Тема. Відпустка. Проведення вільного часу. Пропозиції відпочинку. Конструкції *odpoczywać z kim? Gdzie? Kiedy?*

- Відпустка
- Проведення вільного часу
- Розмова на тему проведення вільного часу
- Пропозиції відпочинку: туристичні пропозиції в газетах та інтернеті
- Бронювання місця в готелі
- Типи транспорту (pociąg, autobus, samolot)
- Конструкції *Odpoczywać z kim? Gdzie? Kiedy?*

Лексичний мінімум: інформація про місце проведення вільного часу, назви туристичних об'єктів.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 13. S. 111-115.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 13. S. 47-49.

Практичне заняття 5–7

Тема. Одяг та речі. Назва магазинів. Кольори. Р.в. мн. на позначення кількості. З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*. Туристичний одяг та спорядження. З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*.

- Одяг та речі (назви, кольори, розмір)
- Назва магазинів
- Діалоги в магазині
- Опис вбрання
- Р.в. мн. на позначення кількості
- З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*.
- Туристичний одяг та спорядження
- З.в. іменників у зворотах *mieć na sobie, nosić*
- Вживання прийменників
- Відмінювання дієслів *iść, tuć, jeść*
- Модальні дієслова + інфінітив
- Минулий час дієслів. Наголос у минулому часі.

Лексичний мінімум: назви магазинів, назви одягу, назви туристичного одягу та спорядження

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 9. S. 76-83.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 9. S. 33-34.

Практичне заняття 8

Тема. Моя квартира. Опис квартири, будинку, кімнати. Меблі. Р., О. і М.в. у прийменникових словосполученнях (*obok, naprzeciwko, nad, pod, przed, za, między, w, na, po*). Н. в. мн. нечоловічоособової форми іменників і

прикметників. Пошук квартири. Види та опис помешкання. Зворот *zamieszkać w...*

- Види житла
- Опис квартири, будинку, кімнати
- Меблі
- Р., О. і М.в. у прийменникових словосполученнях (*obok, naprzeciwko, nad, pod, przed, za, między, w, na, po*)
- Н. в. мн. нечоловічоособової форми іменників і прикметників
- Пошук квартири. Види та опис помешкання. Зворот *zamieszkać w...*

Лексичний мінімум: опис квартири, будинку, кімнати. Назви меблів.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 14. S. 116-121.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 14. S. 50-52.

Практичне заняття 9

Тема. Розпорядок дня. Знаходження визначеного місця перебування. Плани на майбутнє. Відмінювання дієслів у майбутньому часі.

- Розпорядок дня
- Знаходження визначеного місця перебування
- Плани на майбутнє. Відмінювання дієслів у майбутньому часі
- Опис своїх планів

Лексичний мінімум: опис свого розпорядку дня. Складання плану на майбутнє.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 11. S. 92-99.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 11. S. 41-42.

Практичне заняття 10

Тема. Атмосферні явища та пори року. Погода.

- Назви пір року
- Атмосферні явища
- Діалоги на тему погоди
- Прогноз погоди
- Опис клімату

Лексичний мінімум: Назви пір року. Назви атмосферних явищ.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 15. S. 124-125.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 15. S. 53-54.

Практичне заняття 11–12

Тема. Назви частин тіла. Здоров'я і хвороби. Ознаки хвороби. Діалог “U lekarza”. Конструкції *boli / bolą mnie*. Здоровий спосіб життя. Відмінювання займенників.

- Назви частин тіла
- Здоров'я і хвороби
- Ознаки хвороби
- Діалог “U lekarza”
- Конструкції *boli / bolą mnie*
- Здоровий спосіб життя. Відмінювання займенників
- Діалоги на тему здорового способу життя

Лексичний мінімум: Назви частин тіла людини. Здоровий спосіб життя

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 15. S. 125-129.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 15. S. 55.

Практичне заняття 13

Тема. Розмова про минуле та майбутнє. Минулий час дієслів. Порівняння часових форм.

- Розмова про минуле та майбутнє
- Плани на майбутнє
- Діалоги про минулі події
- Минулий час дієслів. Порівняння часових форм.

Лексичний мінімум: назви відрізків часу. Опис своїх планів. Минуле і майбутнє.

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 11. S. 94-99.

2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 11. S. 40-41.

Практичне заняття 14

Тема. Моє улюблене місто. Умовний спосіб дієслів. Наказовий спосіб дієслів.

- Опис міста
- План міста
- Цікаві місця
- Назви об'єктів у місті
- Міський транспорт
- Місця відпочинку
- Історичні пам'ятки
- Культурні та архітектурні пам'ятки

- Туристичні об'єкти у місті

Лексичний мінімум: назви туристичних об'єктів у місті. Назви історичних, культурних та архітектурних пам'яток

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 16. S. 130-133.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 16. S. 56-59.

Практичне заняття 15–16

Тема. Вільний час. Хобі. Віддієслівні іменники. Спорт. Види спорту. Спорт – це здоров'я.

- Вільний час. Проведення вільного часу
- Діалоги про проведення вільного часу
- Хобі. Віддієслівні іменники
- Спорт. Види спорту. Назва спортивних занять
- Спорт – це здоров'я
- Здоровий спосіб життя

Лексичний мінімум: вільний час, хобі, види спорту, назви спортивних дисциплін

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 17. S. 134-141.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 17. S. 60-61.

Практичне заняття 17

Тема. Свята та святкування. Традиції. День народження, іменини. Повторення минулого часу доконаного та недоконаного виду. Поздоровлення офіційні та неофіційні. Структура “*życzyć* + Д.в. + Р.в”.

- Назви свят
- Народні традиції
- Поздоровлення офіційні та неофіційні. Структура “*życzyć* + Д.в. + Р.в”.
- Державні свята
- Складання привітань

Лексичний мінімум: назви свят, опис традицій, складання привітань

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006. Lekcja 19. S. 146-151.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006. Lekcja 19. S. 65-67.

Практичне заняття 18

Контрольна робота 2.

Зразок контрольної роботи:

1. *Перекласти польською мовою:*

забронювати кімнату в готелі –

туристична група –

керівник групи –

розвиток туризму –

закордонний паспорт –

поїхати на відпочинок –

туристичний маршрут –

програма екскурсії –

велосипедний туризм –

туристичне бюро –

2. *Дати відповіді на питання:*

Z jakimi państwami graniczy Polska?

Jakie największe rzeki Polski?

Jakie miasta leżą nad Wisłą?

Ile mieszkańców mieszka w Polsce? Na Ukrainie?

Gdzie znajduje się Uniwersytet Jagielloński?

Kiedy on był założony?

Jaki obszar zajmuje Ukraina?

Jakie są symbole Ukrainy?

Z jakimi państwami graniczy Ukraina?

Самостійна робота

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів, власне тим важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у позааудиторний час. Мета самостійної роботи студентів – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Посилення ролі самостійної роботи означає принципово нову організацію освітнього процесу. Він повинен будуватися так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студентів здібності до саморозвитку, творчого використання здобутих знань. Засвоєння структури мови відбувається в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної дисципліни: підручники, навчальні посібник, силабус та робоча програма дисципліни, навчально-методичні матеріали на допомогу організації навчального процесу та забезпечення самостійної роботи студентів. Студенту рекомендується відповідна література, тексти, аудіозаписи, інтернет ресурси.

Подаємо рекомендований перелік тем для самостійної роботи студентів (згідно з робочою програмою курсу):

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Alfabet. Wyjaśnienie reguł pisania i wymowy polskich głosek. Akcent. Terminy polskie. Sprawność czytania, ćwiczenia utrwalające polską ortoenię i ortografię.	2
2	Przedstawianie się. Zaimki osobowe. Czasowniki „być”, „mieć”, „mieszkać”. Liczebniki 0-10. Sprawność słuchania (nagrania, uzupełnianie dialogów).	2
3	Opis wyglądu i charakteru. Liczebniki 11-23. Mianownik rzeczowników i przymiotników liczby pojedynczej. Stopniowanie przymiotników. Koniugacja – <i>m</i> , – <i>sz</i>	2
4	Kim jesteś? (narodowość, zawody, zajęcia). Narzędnik rzeczowników i przymiotników w liczbie pojedynczej i mnogiej. Koniugacja – <i>ę</i> , – <i>isz</i> .	2
5	Rodzina. Liczebniki 20-100. Biernik liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników. Zaimki dzierżawcze w mianowniku.	2
6	Hobby. Przysłowki wyrażające częstotliwość. Koniugacje. Struktury „lubić+bezokolicznik”, „lubić+biernik”, „interesować się+narzędnik”.	2
7	Sprawność pisania i mówienia. Przedstawianie opisu swojej rodziny (wraz z opisami wyglądu, cech charakteru, zainteresowaniami).	2
8	Zakupy. Nazwy produktów spożywczych. Ile kosztuje? Liczebniki 100-1000. Powtarzanie biernika przymiotników i rzeczowników. Zasady podawania cen.	2
9	Co lubisz jeść? Posiłki, jedzenie. Powtarzanie odmiany <i>jeść</i> , <i>pić</i> . Przyimek <i>z</i> + narzędnik. Sprawność słuchania (nagrania dialogów „W restauracji”).	2
10	Mój dzień. Godziny, pory dnia, dni tygodnia, środki komunikacji. Odmiana czasowników <i>iść</i> , <i>chodzić</i> , <i>jechać</i> , <i>jeździć</i> , <i>umieć</i> , <i>wiedzieć</i> , <i>spotykać się</i> , <i>spotykać</i> . Narzędnik zaimków osobowych. Liczebniki porządkowe.	2
11	Idziemy do kina. Spędzanie wolnego czasu. Dopełniacz liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników + negacja.	2
12	Czas przeszły (aspekt niedokonany). Nazwy miesięcy w miejscowniku. Okoliczniki czasu. Sprawność mówienia (ułożenia	2

	dialogu „Co robiłaś / robiłeś w zeszłym roku?”).	
13	Plany na przyszłość. Czas przyszły (aspekt niedokonany). Powtórzenie czasu teraźniejszego i przeszłego.	2
14	Obiekty w mieście. Kierunki świata. Miejscownik liczby pojedynczej i mnogiej rzeczowników, przymiotników i zaimków.	2
15	Urlop. Na dworcu. Lotnisko. Przyimki łączące się z różnymi przypadkami. Sprawność słuchania (nagrania dialogów „Na dworcu”, „Na lotnisku”, „Na przystanku autobusowym”).	2
	Разом	30

Тести для самоперевірки

1. Які тверді приголосні польської мови мають м'яку пару:

- a) b, p, d, t, w, f, z, s
- b) b, p, w, m, f, g, k, ch, n
- c) d, t, r, z, s
- d) l, r, z, s, d,

2. Двознаки у польській мові – це:

- a) ch, sh, rh, rz
- b) cz, sz, ch, dz, rz
- c) oi, ei, eu, au
- d) za, ca, sa, ra

3. Носові голосні польської мови – це:

- a) en, em, on, om
- b) e, ę, ó
- c) ą, ę
- d) i, e, a, ą

4. Креска над літерами ć, ź, ś, ń означає:

- a) їх перехід у шиплячі
- b) їх перехід у свистячі
- c) м'якість приголосних
- d) твердість приголосних

5. М'якість приголосних перед наступним голосним позначає у польській мові:

- a) апостроф
- b) додаткова літера у
- c) крапка над літерою
- d) додаткова літера *i*

6. Крапка над літерою *z* означає:

- a) її перехід у шиплячу
- b) її м'якість
- c) лабіалізацію
- d) довготу

7. *ó* у кінці слів вживається:

- a) після м'яких приголосних
- b) не пишеться ніколи
- c) після носових голосних
- d) після задньоязикових

8. Який ряд слів написано правильно:

- a) ów, ówdzie, ówczesny, ósmu, ósemka
- b) w ulu, w ólu, w uló
- c) suma, sóma, dumać, dwó
- d) uczy, ucz, ucho, ócho

9. *ó* пишеться в суфіксах:

- a) ów, ówka, ówna
- b) óje, uje, ujesz
- c) ósia, ónia
- d) ója, ójesz

10. *ó* пишеться там, де:

- a) у польській мові чергується у споріднених словах з *o* або *e*
- b) в українській мові йому відповідає *у*
- c) у польській мові чергується з *a*
- d) чергується з нулем звука

11. *u* у польській мові пишеться там, де:

- a) у польській мові чергується з *o*
- b) в українській мові йому відповідає *у*
- c) чергується з *i* у польській мові
- d) чергується з *a*

12. Який ряд слів написано правильно:

- a) chata, huk, hultaj, chorobry, chory
- b) hory, hojny, hata, cherbata
- c) hór, chór, czór, szór
- d) hata, horoba, hudy, hodzić

13. Який ряд слів написано правильно:

- a) żaba, życie, rzuk, rzycie

- b) żaba, życie, żuk, rzeka
- c) żeka, rzycie, rzuk, rzaba
- d) zeka, zaba, zuk, zeka

14. Який ряд слів написано правильно:

- a) morze, być może, korytarz, życie
- b) korytaż, żyto, mularz, malarz
- c) korytarz, żyto, mularz, malarz
- d) morski, kozeń, rzycie, rzyto

15. В якому рядку є зайве слово:

- a) poniedziałek, środa, czwartek, sobota
- b) poniedziałek, środa, czwartek, niedziela
- c) poniedziałek, środa, czwartek, styczeń
- d) poniedziałek, środa, czwartek, piątek

16. В якому рядку знаходяться слова-назви місяців:

- a) niedziela, listopad, wtorek, miesiąc
- b) doba, ranek, styczeń, wczoraj
- c) styczeń, luty, marzec, październik
- d) maj, wtorek, dzisiaj, jutro

17. Визначте рядок слів на позначення родинних понять:

- a) ojciec, bratanek, siostrzenica, teść, matka
- b) lekarz, dziennikarz, nauczyciel, brat
- c) kierowca, kierownik, kierownicza
- d) chata, mieszkanie, pałac, zamek

18. В якому реченні немає помилок:

- a) Jaki bochen, taka skórka, jaka matka taka córka
- b) Jaki bohen, taka skurka, jaka matka taka curka
- c) Jaki bohen, taka skorka, jaka matka taka corka
- d) Jaki boxen, taka skurka, jaka matka taka curka

19. В якому реченні немає помилок:

- a) Jedna jaskółka ne czyni wiosny
- b) Jedna jaskółka nie czyni wiosny
- c) Jedna jaskółka ne czyni wosny
- d) Jedna jaskulka ne czini wiosny

20. Виберіть слова, які вказують напрям руху – це:

- a) w lewo, na uniwersytecie, w klasie
- b) w lewo, w prawo, prosto, cofnąć się
- c) w domu, w kinie, w lewo, tam
- d) w domu, prosto, w kinie, wczoraj

21. Виберіть назви круглих десятків – це:
a) dwadzieścia, trzydzieści, czterdzieści, piętnaście
b) dwadzieścia, trzydzieści, czternaście, piętnaście
c) dwadzieścia, trzysta, czterdzieści, piętnaście
d) dwadzieścia, trzydzieści, czterdzieści, pięćdziesiąt

22. Виберіть назви сотень – це:
a) trzydzieści, trzysta, czterysta, sześćset
b) trzysta, czterysta, sześćset, siedemset
c) dwadzieścia, trzysta, czterysta, szesnaście
d) czterysta, sześćset, siedemdziesiąt, pięćset

23. Виберіть правильну годину 22.35:
a) dwudziesta druga trzydzieści pięć
b) dwudziesta dwa trzydzieści piąta
c) dwudziesta druga trzydzieści piąta
d) dwudziesta druga trzydzieści pięć

24. Виберіть правильну годину 14.15:
a) czternasta piętnaście
b) czternaście piętnaście
c) czternaście kwadrans
d) kwadrans po czternaście

25. Котра година? 8.30
a) osiem trzydzieści
b) ósma trzydzieści
c) ósmy trzynaście
d) ósma trzynaście

26. Котра година? 18.25
a) osiemnasta dwadzieścia pięć
b) osiemnasta dwudziesta piąta
c) osiemdziesiąta dwadzieścia pięć
d) osiemnasta dwudziesta pięć

27. О котрій годині? О 22. 35
a) o dwudziesta druga trzydzieści piąta
b) o dwudziesta druga trzydzieści pięć
c) o dwadzieścia dwa trzydzieści pięć
d) o dwudziestej drugiej trzydzieści pięć

28. О котрій годині? О 14.15
a) czternasta piętnaście

- b) o czternastej piętnaście
- c) za piętnaście czternasta
- d) o czternasta piętnaście

29. On pracuje od 8.00 do 17.15

- a) On pracuje od osiem do siedemnastej piętnaście
- b) On pracuje od ósmej do siedemnastej piętnaście
- c) On pracuje od ósmej do siedemnasta piętnaście
- d) On pracuje od osiem do siedemnastej piętnasta

30. Od której do której jest lekcja? Lekcja jest od 10.30 do 11.50.

- a) lekcja jest od dziesięć trzynaście do pięćdziesiąt jedenaście
- b) lekcja jest od dziesiątej trzydzieści do jedenastej pięćdziesiąt
- c) lekcja jest od dziesiątej trzynaście do do jedenastej pięćdziesiąt
- d) lekcja jest od dziesięć trzydzieści do jedenaście pięćdziesiąt

31. Виберіть прикметники на позначення зовнішнього вигляду людини:

- a) słodki, żółty, zły, czerwony
- b) niski, wysoki, przygarbiony, wysportowany
- c) dobry, duży, serdeczny, zakochany
- d) niebieski, różowy, śmiały, mądry

32. Виберіть прикметники на позначення внутрішнього стану людини:

- a) radosny, wesoły, spokojny, zły
- b) mądry, duży, mały, gorliwy
- c) sympatyczny, niski, przygarbiony, tępy
- d) mały, wysoki, rudy, przystojny

33. Виберіть іменники на позначення помешкання:

- a) pokój, dom, mieszkanie, blok
- b) uniwersytet, szkoła, dworzec, przystanek
- c) miasto, wieś, ulica, park
- d) jezioro, rzeka, morze, kraj

34. Виберіть порядкові числівники:

- a) jeden, pierwszy, czworo, pięćcioro
- b) drugi, czwarty, jedenasty, piętnasty
- c) zero, ósemka, ósmy, dwie
- d) dwanaście, dwunasty, dwadzieścia, dwieście

35. Виберіть кількісні числівники:

- a) sześć, sto, tysiąc, milion
- b) pierwszy, jedna, setny, drugi
- c) ósmy, ósemka, ówdzie, ówczesny
- d) ilu, tylu, drugi, czwarty

36. Виберіть слова на позначення частин тіла:

- a) ręce, oczy, usta, głowa
- b) oka, ucha, książka, syn
- c) klucz, torebka, noga, ucho
- d) mądry, wysoki, niski, siwy

37. Виберіть слова-назви кольорів:

- a) miły, przyjemny, zielony, smutny
- b) szary, czarny, biały, granatowy
- c) ciemny, przyjemny, wybitny, mądry
- d) złoty, srebrny, ukochany, zdrowy

38. Виберіть речення без помилок:

- a) wczoraj byłam sobota
- b) wczoraj była sobota
- c) wczora byłem sobota
- d) wczoraj był sobota

39. Яка форма дієслова *być* правильна:

- a) Ja jest w domu
- b) Ja jestem w domu
- c) Ja je w domu
- d) Ja jes w domu

40. Яка форма дієслова *być* правильна:

- a) On je na uniwersytecie
- b) On jesteś na uniwersytecie
- c) On jest na uniwersytecie
- d) On jestem na uniwersytecie

41. Чоловічоособова форма дієслова *być*:

- a) Byłyśmy w kinie
- b) Byliśmy w kinie
- c) Byłyście w kinie
- d) One były w kinie

42. Правильна форма 1 ос. одн. теперішнього часу дієслова *mieć*:

- a) mam
- b) mają
- c) macie
- d) masz

43. Правильна форма 1 ос. одн. чол. роду минулого часу дієслова *mieć*:

- a) miałam

- b) miałem
- c) miał
- d) miały

44. Правильна чоловічоособова форма 3 ос. мн. минулого часу дієслова *mieć*:

- a) mieliśmy
- b) mieliście
- c) mieli
- d) miały

45. Виберіть форму Н.в. мн. іменника *człowiek*:

- a) człowieki
- b) człowiecy
- c) ludzie
- d) ludzi

46. Який іменник не належить до жіночої відміни?

- a) *matusia*
- b) *wojewoda*
- c) *prababcia*
- d) *pięknisia*

47. Виберіть правильні форми однини дієслова *iść*

- a) *Idą, idziemy, idziecie*
- b) *Idiesz, idzie, idź*
- c) *Idę, idziesz, idzie*
- d) *Idę, idą, iść*

48. Виберіть правильну форму однини дієслова *pić*

- a) *piję, pić, pijemy*
- b) *piję, pijesz, pije*
- c) *pijemy, pić, pijecie*
- d) *piją, pijecie, pijemy*

49. Виберіть правильну форму 1 ос. однини дієслова *jeść*

- a) *jem śniadanie*
- b) *jesz śniadanie*
- c) *jemy śniadanie*
- d) *je śniadanie*

50. Виберіть правильну форму множини

- a) *Oni robić zakupy*
- b) *Oni robimy zakupy*
- c) *Oni robią zakupy*
- d) *Oni robicie zakupy*

51. Виберіть правильну форму

- a) Ubieram się i je śniadanie
- b) Ubieramy się i jedzą śniadanie
- c) Ubieram się i jem śniadanie
- d) Ubieram się i jeść śniadanie

52. Виберіть назви одягу

- a) biuro, biurko, długopis, krzesło
- b) buty, trampki, kozaki, adidas
- c) kostium, podkoszulek, marynarka, spodnie
- d) okulary, telefon, ładowarka, radio

53. Виберіть правильну форму:

- a) 24 złote 4 grosze
- b) 24 złoty 4 grosze
- c) 24 złotych 4 groszy
- d) 24 złote 4 groszy

54. Виберіть правильну форму:

- a) 88 złotych 15 groszy
- b) 88 złote 15 groszy
- c) 88 złoty 15 grosze
- d) 88 złotych 15 grosze

55. Виберіть правильну форму порядкових числівників:

- a) trójka, szóstka, piątka, ósemka
- b) jeden, dwa, pięć, dwanaście
- c) pierwszy, drugi, piąty, dwunasty
- d) siedmioro, czworo, dwoje, pięcioro

56. Виберіть назви взуття:

- a) biuro, biurko, długopis, krzesło
- b) buty, trampki, kozaki, adidas
- c) kostium, podkoszulek, marynarka, spodnie
- d) okulary, telefon, ładowarka, radio

57. Виберіть правильну форму:

- a) we wtorek
- b) w wtorek
- c) u wtorek
- d) we wtorku

58. Виберіть правильну форму 2-ої ос. одн. минулого часу дієслова *jeść*:

- a) jedłem

- b) jadłem
- c) jadłeś
- d) jadł

59. Правильні форми минулого часу чол. роду одн. дієслова *iść* – то:

- a) chodziłem, chodziłeś, chodził
- b) szedłem, szedlam, szły
- c) szedłem, szedłeś, szedł
- d) szedłem, szłyśmy, szłam

60. Виберіть правильну форму чол. роду однини минулого часу дієслова *móc*.

- a) mogłem, mogłeś, mógł
- b) mogłam, mogłaś, mogła
- c) mogłam, mogłeś, mogł
- d) mogłem, mogłeś, mogło

61. В якому реченні вжито правильну форму минулого часу дієслова *uczyć się*?

- a) Andrzej i Marek uczyły się języka polskiego
- b) Andrzej i Marek uczyli się języka polskiego
- c) Andrzej i Marek uczyliśmy się języka polskiego
- d) Andrzej i Marek uczyłyście się języka polskiego

62. В якому реченні вжито правильну форму минулого часу дієслова *być*?

- a) Wczoraj byłem poniedziałek
- b) Wczoraj był poniedziałek
- c) Wczoraj byłam poniedziałek
- d) Wczoraj było poniedziałek

63. Правильні форми дієслова *pić* 1 ос. одн. – це:

- a) piję, piłem, piłam, będę pić
- b) piją, pił, piło, piła
- c) piliśmy, piłyśmy, pili, piły
- d) piją, pili, piły, piliśmy

64. Виберіть правильну форму дієслова *lubić*. Он:

- a) lubie
- b) lubi
- c) lubię
- d) lubią

65. Виберіть правильну форму дієслова *kurować*. Му:

- a) kurują
- b) kuruje
- c) kurujemy

d) kupuje

66. Правильний переклад словосполучення „кататися на ковзанах”:

- a) jeździć na łyżwach
- b) jeździć na nartach
- c) jeździć na saniach
- d) jeździć konno

67. Правильний переклад словосполучення „слухати музику”:

- a) słuchać muzykę
- b) słuchać muzyki
- c) słuchać muzyke
- d) słuchać muzyką

68. Правильний переклад словосполучення „дивитися телевізор”:

- a) oglądać telewizjone
- b) oglądać telewizor
- c) oglądać telewizję
- d) oglądać telewizją

69. Виберіть назви зимових місяців:

- a) październik, luty, marzec
- b) styczeń, luty, grudzień
- c) grudzień, październik, wrzesień
- d) luty, maj, kwiecień

70. Закінчити речення: Marek obchodził Nowy Rok w:

- a) styczniu
- b) styczeń
- c) styczniem
- d) stycznia

71. Виберіть правильну форму: Wczoraj piątek.

- a) była
- b) byłem
- c) był
- d) byłam

72. Виберіть назви днів тижня:

- a) poniedziałek, środa, piątek, styczeń
- b) poniedziałek, środa, sobota, niedziela
- c) październik, niedziela, wtorek, luty
- d) styczeń, luty, marzec, maj

73. Продовжіть речення: Wiosna zaczyna się...

- a) we wrześniu

- b) w maju
- c) w marcu
- d) w czerwcu

74. Wybierz słowa, які означають напрям руху:

- a) cofnąć się, w prawo, w lewo, prosto
- b) w mieście, w parku, w domu, w lesie
- c) szybko, wolniej, daleko, blisko
- d) na boisku, na parkingu, na uniwersytecie, na dworcu

75. Які слова написано без помилок?:

- a) na połnocy, na południu
- b) na północy, na południu
- c) na północy, na półodniu
- d) na północy, na południó

76. Wybierz правильно написані назви країн:

- a) Grecja, Niemcy, Czechy, Włochy
- b) Grecja, Niemcy, Czechy, Włochy
- c) Grecja, Niemcy, Czechy, Włohy
- d) Grecja, Niemczy, Czechy, Włohy

77. Найбільші ріки Польщі – це:

- a) Wisła, Dniepr, Dniestr, Odra
- b) Wisła, Warta, Bug, Odra
- c) Dniepr, Dniestr, Odra, Wisła
- d) Wisła, Dniepr, Bug, Odra

78. Столиця Польщі – це:

- a) Warszawa
- b) Kraków
- c) Lublin
- d) Poznań

79. Варшава лежить:

- a) na Wiśle
- b) nad Wisłą
- c) koło Wisły
- d) po Wiśle

80. Wybierz słowa-nazwy kulturowych instytucji:

- a) muzeum, dworzec, kino, sklep
- b) kiosk, pomnik, teatr, boisko
- c) muzeum, kino, filharmonia, teatr
- d) kino, uniwersytet, restauracja, dworzec

81. Виберіть правильну форму іменника *godzina*: *Czekam już cztery...*

- a) godziny
- b) godzinę
- c) godzin
- d) godzinie

82. Які слова відповідають на питання *Jak często?*

- a) wczoraj, dzisiaj, jutro, przedwczoraj
- b) codziennie, co rok, raz w tygodniu, co miesiąc
- c) w styczniu, zimą, w maju, w czerwcu
- d) w sobotę, w piątek, we wtorek, w poniedziałek}

83. Виберіть правильну форму: *We...*

- a) styczniu
- b) wrześniu
- c) lutym
- d) maju

84. Назви меблів – це:

- a) dom, kamienica, willa, budynek
- b) pokój, sypialnia, kuchnia, kuchenka
- c) dywan, biuro, biurko, winda, korytarz
- d) sofa, meblościanka, krzesło, szafka, stół

85. Виберіть правильну форму:

- a) mieszkać w hotelu, u rodziny
- b) mieszkać w hotelów, u rodzinę
- c) mieszkać we hotelu, u rodziny
- d) mieszkać w hotel, u rodzina

Ключі до тестів

1b	16c	31b	46b	61b	76b
2b	17a	32a	47c	62b	77b
3c	18a	33a	48b	63a	78a
4c	19b	34b	49a	64b	79b
5d	20b	35a	50c	65c	80c
6b	21d	36a	51c	66a	81a
7b	22b	37b	52c	67a	82b
8a	23a	38b	53a	68c	83b
9a	24a	39b	54a	69b	84d
10a	25b	40c	55c	70a	85a
11b	26a	41b	56b	71c	
12a	27d	42a	57a	72b	
13b	28b	43b	58c	73c	

14a	29b	44c	59c	74a	
15c	30b	45c	60a	75b	

Тексти для читання, переписування та диктантів

I. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia ó / u.

Trasy rowerowe

1) Polska jest przede wszystkim rajem dla turysty aktywnego, który szuka różnych możliwości spędzenia czasu. Na miłośników jazdy na rowerze czeka wiele tras, wiodących przez zróżnicowane krajobrazowo miejsca. Drogi Jury Krakowsko-Częstochowskiej biegną przez niewielkie wzniesienia z wapiennymi skałami i ruinami średniowiecznych zamków. Łatwiejsze są ścieżki rowerowe na Mazurach i nad morzem, wiodące przez pola, pagórki i lasy.

2) **Sopot.** Sopot wraz ze swoim słynnym moło to prawdziwa mekka turystów. Oprócz słynnego festiwalu i moło właśnie, Sopot oferuje świetne plaże i rozbudowaną bazę noclegową. Bez problemu znajdziecie w Sopocie również smaczną smażoną rybę i kufelek zimnego piwa. Amatorom aktywniejszego spędzania wolnego czasu, Sopot oferuje sporty wodne, a zwiedzającym kawał polskiej historii zamknięty w kamienicach, pomnikach i uliczkach.

3) Ropa naftowa jest w naszych czasach jednym z najbardziej poszukiwanych surowców. Ma różnorodne zastosowanie. W stanie naturalnym używana jest jako paliwo, w drodze dedestylacji uzyskuje się z niej różne produkty będące surowcami dla wielu gałęzi przemysłu chemicznego. Służy do produkcji kauczuku, włókien syntetycznych, leków, środków grzybobójczych, kosmetyków i innych chemikatów.

4) **Lasy.** Lasy dostarczają ludziom nie tylko drewna, grzybów i owoców leśnych. Przyczyniają się również do oczyszczania powietrza, regulują poziom wód

gruntowych, chronią glebę przed wytwarzaniem się lotnych piasków i splukiwaniem jej przez wodę ze zboczy górskich.

Lasy spełniają również rolę uzdrowiskową, bowiem leczą ludzi z różnych chorób.

Huragany, susze, pożary, duże ilości grzybów pasożytniczych i szkodliwych owadów niszczą lasy.

5) Gatunki jaskółek. W Polsce żyją różne gatunki jaskółek, między innymi dymówka, oknówka, brzegówka. Gniazda budowane przez te jaskółki są odmienne.

Gniazdo dymówki przypomina miseczkę z otworem u góry. Jest ono umieszczane wewnątrz budynków gospodarskich. Gniazdo brzegówki to rodzaj nory. Wygrzebuje je jaskółka w ścianach urwistych brzegów rzek, wąwozów, dołów pozostałych po wydobyciu żwiru i gliny. Zaś gniazdo oknówki ma kształt jednej czwartej kuli z niedużym otworem w górnej części. Umieszczane jest ono pod okapem dachu, a budowane z grudek gliny, błota i źdźbeł trawy.

6) Miód. Najbardziej znanym produktem wytwarzanym przez pszczoły jest miód nektarowy. Jego odmiany zależą od gatunku roślin, z których kwiatów pszczoła pobrała nektar. Są np. miody akacjowe, wrzosowe, lipowe, gryczane.

Miód ma wysoką wartość kaloryczną. Zawiera łatwo przyswajalne cukry, które są wchłaniane do organizmu bez potrzeby ich trawienia.

Miód wykazuje działanie bakteriostatyczne, tzn. hamuje rozwój i rozmnażanie się bakterii. W dawnych latach mieszano z miodem różne produkty, by je zakonserwować i zabezpieczyć przed zepsuciem. Od wieków znane są też lecznicze właściwości miodu. Do dziś przeziębienia czy stany zapalne gardła leczymy wodą z miodem i cytryną.

II. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *ch / h*.

1) Herbata w Polsce pojawiła się w XVIII wieku. Handel herbatą rozpoczęli w Polsce krakowscy kupcy. Ojczyzną herbaty są Chiny. Chińscy zakonnicy przywieźli herbatę i zwyczaj jej picia do Japonii i innych krajów świata. Do Europy herbata przywędrowała dzięki holenderskim żeglarzom.

2) Herbatę pijemy prawie każdego dnia. Pochodzi ona z krajów, w których rosną krzewy herbaciane. Liście tych krzewów zrywa się, suszy i sporządza herbatę. Z wysuszonych i rozdrobnionych liści zalanych wodą otrzymujemy smaczny, pachnący napój o charakterystycznym herbacianym kolorze. Halina i Henryk lubią jeść herbatniki i pić herbatę.

3) Herbata jest napojem rozpowszechnionym na całym świecie. Krzewy herbaciane rosną w Chinach, Indochinach, Egipcie, Gruzji, na Cejlonie. W Chinach krzewy te uprawiane są od trzech tysięcy lat.

Zbiór herbaty polega na obrywaniu wierzchołków młodych pędów. Starsze liście nie mają już tak charakterystycznego herbacianego zapachu. Zebrane pędy herbaty poddawane są specjalnej obróbce zanim trafią do sklepów.

Początkowo herbata była używana jako środek leczniczy. Dziś wiemy, że herbata pita w nadmiarze może być szkodliwa dla zdrowia.

4) Rozczochrany alchemik wciąż pracował, chociaż było chłodno i czuł się chory. Chciał zdążyć przed świtem. Nie dbał o higienę. W hali wciąż coś wybuchało, huczało, dym walił oknami z siłą huraganu, przesłaniał horyzont.

Alchemik chwiał się już na nogach, ale nadal harował w pocie czoła. Co chwilę ochlapował twarz wodą i znów pochylał się nad piecem. Z chciwością w oczach wpatrywał się w tygiel. Wreszcie chwycił go w szczypce i uniósł wysoko. Na dnie leżało coś w kolorze słabej herbaty. Niestety, to nie było złoto, nie miało charakterystycznego blasku. Spróbował odrobinę, chichocząc przed łyżę wyszeptał: to chałwa! Chałkiem wymknął się z hali. Honor nie pozwalał mu przyznać się, że z alchemika stał się cukiernikiem.

5) Bogactwem i harmonią barw i kształtów pyszną się jesienne kwiaty – chryzantemy. Natura hojnie obdarowała je w tysiące kolorowych, kędzierzawych płatków, tworząc z nich okazałe, złociste, białe lub fioletowe kule. Podziwiając ich piękno, warto przy okazji zapoznać się z historią chryzantem.

Chryzantema – to właściwie zapożyczona z języka łacińskiego nazwa złocienia ogrodowego. Rośliny te pochodzą z Indii i Dalekiego Wschodu. W Chinach hodowano je już przed dwoma tysiącami lat. I właśnie z Chin sprowadzono pierwsze chryzantemy do Europy, do Francji, skąd powędrowały do innych krajów.

Hodowane od tysiącleci w krajach Dalekiego Wschodu chryzantemy dały początek wielu późniejszym odmianom chryzantem. Dziś specjaliści znają około pięciu tysięcy odmian roślin. Wychodowanie nowej odmiany wprawia ich w najlepszy humor i daje największą satysfakcję.

6) W tej samej chwili hetman osadził konia. Chorągwie husarskie ruszyły jak huragan naprzód. Zatętniła ziemia pod kopytami koni. Nagle stało się coś dziwnego. Rozległ się chrapliwy głos trąbki i oddział rozdzielił się na dwie części, z których każda poczęła pomykać wzdłuż rzeki. Ciężkie chorągwie całym pędem wpadły w błotnistą rzeczkę i dopiero w wodzie jeźdźcy poczęli hamować rozhukane konie.

III. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia rz / ż.

1) Lekarze przestrzegają ludzi przed spożywaniem pszennej pieczywa w dużych ilościach. Twierdzą oni, że częste jedzenie ciasta i ciastek przyczynia się do powstania chorób przewodu pokarmowego. Chorzy na te choroby muszą się długo leczyć. Może warto skorzystać z tej przestrogi lekarzy i jeść pszenne pieczywo z umiarem.

2) Jeśli jesteś dobrym rowerzystą, pewnie znasz i przestrzegasz przepisu drogowego dotyczącego wyprzedzania. Mówi on, że nie wolno wyprzedzać innych pojazdów na zakrętach oznaczonych znakami ostrzegawczymi, na przejazdach kolejowych, na skrzyżowaniach i przy dojeżdżaniu do wierzchołka wzgórza.

3) Jeśli wchodzi się na jezdnię, należy spojrzeć w lewo. Gdy droga jest wolna, trzeba przejść do połowy jezdni i spojrzeć w prawo. Gdy nie nadjeżdża pojazd, trzeba przejść jezdnię do końca.

Przechodząc przez jezdnię w mieście, korzysta się z przejść przeznaczonych dla przechodniów. Do tych specjalnych przejść należą pasy namalowane na jezdni, skrzyżowania ulic z sygnalizacją świetną i tunele.

4) Klimat Polski nazywamy klimatem przejściowym, gdyż jest on pośrednim między klimatem morskim a lądowym.

Pogoda w Polsce jest zmienna i różnorodna. Zależy ona od kierunku napływających do nas mas powietrza. Różnorodność pogody sprawia, że możemy wyróżnić sześć pór roku, a wianowicie – przedwiośnie, wiosnę, lato, jesień, przedzimy, zimę.

Przedwiośnie przypada na marzec. Wtedy zima przeplata się z wiosną. Wiosna przypada na kwiecień i maj. Lato trwa przez czerwiec, lipiec i sierpień. We wrześniu i październiku przychodzi złota polska jesień, a w listopadzie – przedzimy z jesienną pogodą. Zima przypada na grudzień, styczeń i luty.

Na różnych obszarach Polski poszczególne pory roku trwają krócej lub dłużej.

5) Dzieje chleba, stanowiącego podstawę naszego codziennego pożywienia, sięgają czasów przedhistorycznych. Już ludzie epoki kamiennej piekli na rozgrzanych kamieniach płaskie placki z rozdrobnionych ziaren wymieszanych z wodą. Starożytni z wypiekania chleba uczynili sztukę. Egipcjanie odkryli drożdże i wynaleźli piec chlebowy. Grecy wypiekali ponad 70 gatunków pieczywa. W

Rzymie, gdzie w I w. p.n.e. istniało 300 piekarń, wynaleziono młyn wodny i udoskonalono piecze chlebowe. W średniowiecznej Polsce uprawiano różne zboża: żyto, proso, owies, jęczmień, pszenicę. Ziemię pod uprawę orano radłami lub pługami. Dojrzałe zboża ścinano sierpami. Do rozcierania ziaren na mąkę służyły żarna. Od XII wieku w różnych częściach Polski stopniowo upowszechniały się młyny i zaczęło się rozwijać piekarskie rzemiosło. Najstarszy w Polsce cech piekarzy założono w Krakowie w 1260 roku na mocy przywileju księcia Bolesława Wstydliwego.

6) Pszczoły to niezwykle owady. Tworzą dobrze zorganizowane społeczeństwo, w którym każdy owad pełni określone funkcje. Żyją w rodzinach, których liczebność zmienia się w zależności od pory roku. Jesienią jedna pszczela rodzina liczy około 20 tysięcy osobników, wiosną liczba pszczół w rodzinie nieco się zmniejsza, a latem wzrasta do 50 tysięcy i więcej.

W obrębie swego gniazda pszczoły utrzymują stale określoną temperaturę i wilgotność odpowiadającą ich potrzebom. Dzięki zapasom pokarmu zgromadzonym w gnieździe mogą przetrwać okres, gdy niska temperatura na zewnątrz uniemożliwia im opuszczenie ula i nie mogą zbierać nektaru z kwitnących roślin.

Utarło się w naszym języku powiedzenie *Pracowity jak pszczółka*, a pszczoły stały się symbolem porządku, pilności i pracowitości. Nic dziwnego. Te owady pracują od świtu do nocy nie tylko dla siebie i swej pszczelej rodziny. Zbierając nektar z kwiatów, zapylają rośliny i dzięki temu zwiększają plony. To największy pożytek, jaki mamy z pszczół. Wartościowe jest również wszystko, co wytwarzają: miód, mleczko pszczele, воск, kit. Nawet ich jad ma dużą wartość leczniczą.

IV. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *q – om, on; ę – em, en*.

1) Bez komputerów trudno dziś wyobrazić sobie życie. Znalazły one zastosowanie nie tylko w dużych zakładach produkcyjnych, ale prawie w każdej dziedzinie życia. Banki, urzędy, instytucje są już częściowo lub w całości skomputeryzowane. Nawet bilety na dworcach kolejowych i autobusowych najczęściej wypisywane są przez komputery. Każdy absolwent naszej szkoły umie obsługiwać komputer.

2) Konstytucja jest najważniejszym dokumentem w każdym państwie. Reguluje ona zasady funkcjonowania państwa. Zawiera prawa i obowiązki obywateli. W dziejach państwa Polskiego było kilka konstytucji. Najbardziej znaną była konstytucja uchwalona trzeciego maja tysiąc siedemset dziewięćdziesiątego pierwszego roku. Twórcy tej konstytucji zasłużyli sobie na pamięć narodu, ponieważ stwożyli demokratyczną, postępową ustawę zasadniczą. Dzień 3 Maja Polacy obchodzą jako święto narodowe.

3) Dentystą straszą mnie od paru tygodni. Widocznie rodzicom, dziadkowi i ciotkom bardzo podoba się myśl, że trzeba mi będzie wyrwać ząb. Lubią o tym opowiadać, cieszą się na samą myśl. Wstrętna rodzina.

Tę noc znów spędziłem siedząc w fotelu. Ból nie pozwalał zasnąć. Oczywiście, nie przyznałem się. Jestem na to zbyt mądry. Wolę lamentować w swoim pokoju niż iść z tatą do gabinetu za rogiem. Trzeba działać spokojnie, nie tak prędko, bez popełniania błędów. Może ząb sam wypadnie. Podobno pomaga zalepienie dziury gumą do żucia.

Myślę o moim cierpieniu. Kiedyś napiszą o mnie artykuł, będą stawiać za wzór dzieciom. Opowiadać o człowieku, który się zębom nie kłaniał, a z dentystą nie spotkał od lat. Dlatego też karmi się go kaszką i bułka moczona w mleku. Gryźć nie ma czym.

4) Prawą ręką trzymał się za lewą nogę. Tę ostatnią miał owiniętą wokół głowy. Do lewej ręki wziął zapaloną pochodnię. Wydawało się, że płomień spala mu

całe ramię. Kręcił pochodnią z ogromną szybkością, podrzucał ją wysoko. Publiczność tworzyła już spory krąg.

Przechodniom bardzo podobał się ten występ. Szczególnie dzieciom. Uważały go za bombowy, sensacyjny i twierdziły, że coś podobnego zrobią w domu. Potrzebują tylko benzyny i miejsca w kącie na rozpalenie ogniska. Rodzicom te pomysły nie przypadły do gustu. Na wszelki wypadek zaczęli odchodzić, ciągnąc za ręce małych fakirów. Wiedzieli, że ich domom grozi poważne niebezpieczeństwo i nie chcieli ryzykować. Woleli już teraz kupić pianowe gaśnice.

5) Brązowego kota wiozę do weterynarza. Gniotę się z nim w autobusie, nie mogę ruszać ręką i nogą. Pasażerom wyraźnie przeszkadza nasze towarzystwo. Kot na każdym przystanku chce wysiąść. Do tego wacha torbę z wędliną, którą trzyma pod pachą jakaś pani. Mój kot nie ma temperatury, jest zdrowy. Chcę tylko, by weterynarz wytłumaczył mi, że kanarek też ma prawo żyć i nie wolno grzebać łapą w klatce.

6) Jan Paweł II, Karol Wojtyła – papież od 16. X. 1978 r. Studiował filologię polską, potem przygotowywał się do kapłaństwa, aby w 1946 roku przyjąć święcenia. W latach 1946–1948 studiował na papieskim uniwersytecie w Rzymie. Był wykładowcą na Wydziale Teologii UJ, a od 1956 roku profesorem i kierownikiem Katedry Etyki KUL. W 1958 roku został biskupem, pięć lat później arcybiskupem metropolitą krakowskim, w 1967 roku kardynałem. Pontyfikat Jana Pawła II charakteryzuje otwarcie na dialog ze światem i aktywne duszpasterskie działania. Ustanowił pierwsze w dziejach kościoła spotkania modlitewne wszystkich wyznań. Nawiązał dialog z Żydami. Odbył ponad 200 wizyt zagranicznych, wielokrotnie był w Polsce. Reforma prawa kanonicznego (1984), opracowanie nowego „Katechizmu Kościoła Katolickiego” (1992), reorganizacja Kurii Rzymskiej, liczne encykliki, kanonizacje i beatyfikacje – to istotne osiągnięcia Kościoła pod przewodnictwem papieża Polaka. Ważniejszymi

przesłaniami pontyfikatu Jana Pawła II są: respektowanie praw człowieka i prawa do pracy, walka o pokój, sprzeciw wobec totalitaryzmów, a także nowa ewangelizacja.

7) **Wrocław.** Wrocławska starówka, wraz z jej artystyczną atmosferą i kolorowymi kamieniczkami zachęca do długich spacerów urokliwymi uliczkami. Historię spotkać można tu na każdym kroku, a na zmęczonych turystów czekają restauracje ze znakomitą kuchnią i klimatyczne kawiarnie. Wrocław posiada doskonałą komunikację z resztą kraju, więc dojazd nie stanowi żadnego problemu.

8) Andrzej Wajda – wybitny polski reżyser, członek Głównego Komitetu Nieśmiertelnych francuskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1998 r. na festiwalu w Wenecji uhonorowany Złotym Lwem za całokształt twórczości. Także za całokształt twórczości w roku 2000 otrzymał Oscara. Pełnił szereg funkcji społecznych i politycznych. Był wieloletnim prezesem Stowarzyszenia Filmowców Polskich (1978–1983). W latach 1989–1991 był senatorem. Jest głównym przedstawicielem tzw. polskiej szkoły filmowej. Najcenniejsze filmy to: „Pokolenie”, „Kanał”, „Popiół i diament”, „Ziemia Obiecana” (1974, nominacja do Oscara, nagrody w Moskwie i Gdańsku), „Człowiek z marmuru” (1976) „Człowiek z żelaza” (1981, Złota Palma w Cannes), „Danton” (1985, Prix Delluc), „Pan Tadeusz” (1999). Realizował też spektakle teatralne na podstawie dzieł m.in. Mrożka, Dostojewskiego, Witkacego, Shakespeare’a. Odznaczony francuską Legią Honorową i japońskim Orderem Wschodzącego Słońca. W 1996 roku otrzymał w Berlinie honorową nagrodę Srebrnego Niedźwiedzia. W 2001 roku Prezydent Niemiec nadał mu Wielki Krzyż Zasługi.

V. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *i/j*.

1) W długie jesienne i zimowe wieczory więcej czasu spędza się w domu. Jest

wtedy okazja, by przeczytać ciekawe książki i obejrzeć w telewizji interesujące filmy. Postanowiłem przeczytać kilka książek z serii „Dookoła świata”. Ostatnio w telewizji reklamowano tę serię wydawniczą.

Pewnie obejrzę cykl audycji telewizyjnych „Współczesna poezja dla dzieci i młodzieży”. Przyznaję, że nie rozumiem współczesnej poezji.

2) Geografia, historia, biologia, fizyka, chemia to nazwy przedmiotów, których uczę się w szkole. Na lekcjach geografii dowiaduję się o różnych krajach świata i życiu ludzi w tych krajach. Na lekcjach historii zdobywam wiadomości o przeszłości Ukrainy i innych krajów świata. Lekcje biologii, fizyki i chemii pozwalają mi poznać prawa przyrody i zjawiska w niej zachodzące. Na lekcjach geografii i historii nauczyciele często wyświetlają krótkie filmy związane z tematem, a na biologii i chemii wykonywanych jest wiele doświadczeń.

3) Chciałbym kiedyś odbyć wycieczkę do Hiszpanii, Holandii, Szwecji, Norwegii i Gruzji. Uczyłem się o tych krajach na lekcjach geografii. Chciałbym porównać krajobrazy tych krajów oraz poziom życia i obyczaje ludzi zamieszkujących te kraje.

Postanowiłem pracować w czasie wakacji u znajomych rolników i zarobione pieniądze odkładać na wycieczkę. Wierzę, że w ciągu kilku lat uda mi się odłożyć odpowiednią sumę i zwiedzić Hiszpanię, Holandię, Szwecję, Norwegię i Gruzję.

4) W poniedziałek w telewizyjnych wiadomościach sportowych nadano transmisję z losowania drużyn piłki nożnej na mistrzostwach świata. Zapamiętałem, że będą grać ze sobą reprezentacje krajów: Francji i Anglii, Grecji i Estonii, Szwecji i Polski, Turcji i Danii, Rosji i Austrii, Gruzji i Belgii. Postaram się obejrzeć te mecze. Będę gorąco kibicował reprezentacji Polski w meczu z reprezentacją Szwecji.

VI. Proszę przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *cząstek -by, -bym, -byś, -byśmy, -byście*.

1) Bibliotekarka z naszej szkoły nalegała, abym dziś oddał książkę, którą pożyczyłem tydzień temu. Mógłbym ją oddać, ale nie przeczytałbym wtedy ostatniego rozdziału. Nie wiedziałbym, jak skończyły się losy bohaterów. Nie mógłbym o tej książce rozmawiać na lekcjach języka ukraińskiego. Zapytałem panią bibliotekarkę, czy zgodziłaby się, żebym oddał książkę za trzy dni.

2) Byłbym zadowolony, gdyby w lipcu mógł przebywać w Trójmieście. W Zatoce Gdańskiej mógłbym obejrzeć przygotowania do parady żaglowców i samą paradę. Uczestniczyłbym w imprezach muzycznych związanych z morzem. Posłuchałbym moich ulubionych piosenek żeglarskich. Przy okazji zwiedziłbym zabytki Trójmiasta. Oczywiście, gdyby była słoneczna pogoda, kąpałbym się w morzu. Może nawet łowiłbym ryby. Warto by przekonać rodziców do wyjazdu na urlop na wybrzeże.

3) Gdybym chciał zostać sportowcem, musiałbym zadbać o swą kondycję fizyczną i trenować. Zająłoby mi to codziennie od dwu do trzech godzin. Trenowałbym latem na stadionie, zimą w hali sportowej. Może uzyskałbym wyniki, które by kwalifikowały mnie w mistrzostwach kraju? Nauczyciel wychowania fizycznego powiedział mi niedawno, że uzyskałem niezłe wyniki w skokach i warto bym rozważył trenowanie skoków.

4) Wychowawca klasy pytał nas, jakie zawody chcielibyśmy wykonywać w przyszłości. Hanna chciałaby być przedszkolanką. Rysiek chętnie zostałby kosmonautą, gdyby był taki zawód. Adam widziałby siebie jako krawca. Elżbieta byłaby zadowolona, gdyby pracowała jako dziennikarka. Bogdanowi najbardziej odpowiadałby zawód lekarza. Ja chciałbam posiadać duże gospodarstwo rolne. Na koniec wychowawca powiedział nam, że gdybyśmy wybrali pracę zgodnie ze

swoimi uzdolnieniami, zainteresowaniami i wykonywali ją dobrze, moglibyśmy mieć z niej zadowolenie i przynieść dużo pożytku innym ludziom.

5) Chleb otaczano w Polsce od niepamiętnych czasów niemal religijną czcią i wielkim szacunkiem. Gdy przypadkiem upadł na ziemię, podnoszono go i przepraszać – całowano. Kromkę chleba dawano przy rozstaniu jako znak błogosławieństwa na drogę i zapowiedź szczęśliwego powrotu. Chlebem i solą witało się i wita po dzień dzisiejszy dostojnych i miłych gości oraz nowożeńców na progu ich mieszkania. Chlebem częstuje się ubogich, skrzywdzonych, żebrzących. Trafił też chleb do wielu przysłów i porzekadeł, np. Chleb najmocniej wiąże, Gdzie chleb i woda, tam nie ma głoda.

VII. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *przeczenia* nie z różnymi częściami mowy.

1) Ignacy Paderewski był szczodrym mecenasem. Wspomnę tylko rzeźbiarza Wiwulskiego, nie znanego prawie zupełnie. Paderewski nie zawahał się powierzyć mu stworzenie pomnika Grunwaldskiego. Dzieło to co prawda nie było bez zarzutu, ale znamionowało talent nieprzeciętny. Oglądałem uroczystość odsłonięcia pomnika. Nieprzejrzane tłumy zalegały plac Matejki oraz pobliskie Planty.

2) Wielkie odkrycia geograficzne odegrały ogromną rolę w historii niektórych krajów i społeczeństw. Już niewiele istnieje na Ziemi obszarów, które nie zostały zbadane lub zbadane niedoskonale.

Wielu odkrywców okryło się sławą bohaterów, gdyż wyprawy, które organizowali, były często niebezpieczne i wymagały nieraz największej miary poświęceń. Ale wielu z nich niestety, nie zapisało się dobrze w dziejach odkryć. Żądza łupów, stosowanie przemocy wobec tubylców były motorami ich działania.

3) Maria Wereszczakówna ma niezbyt regularne rysy, jest raczej szczupłą, niewysoka. Nie ma w sobie nic szczególnie pociągającego. Można by śmiało powiedzieć, że nie jest ładna, gdyby nie wdzięk, który jednak nie tyle należy do niej, ile jest przywilejem młodości. Patrząc na matkę jej, w której rysach i postaci nietrudno ujrzeć przyszlą twarz dziewczyny, można zatrworzyć się o urodę Marii. Mickiewicz nie znał jeszcze dobrze Marii, gdyż była niełatwa, wymykająca się określeniom jednoznacznym. Wydawało mu się niekiedy, że nie różni się ona niczym od okolicznych szlachcianek, z których niejedna umiała prowadzić sentymentalne rozmowy.

Mickiewicz w tym czasie był jak zaklęty cudem poezji. Był jak ów człowiek z baśni, co niespodzianie znalazłszy skarby nieprzebrane w jaskini górskiej, staje olśniony i nie może oczu oderwać od blasku klejnotów. Zaczął pisać pierwsze swoje ballady.

VIII. Proszę przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia przedrostków *bez-*, *roz-*, *z-*, (*s-*, *ś*), *wez-*, *wz-*, (*wes-* *ws-*).

1) Akrobaci cyrkowi wykonali niebezpieczne ćwiczenia. Taniec na linie, ćwiczenia na trapezie wzbudzały w widzach podziw dla wykonawców, ale i lęk o ich życie. Również wpuszczenie na arenę rozjuszonego byka wywołało duże wrażenie. Rozbijał on i roztrącał ustawione na arenie przeszkody. Dopiero odpowiednie gesty i okrzyki tresera uspokoiły go.

2) Późną jesienią jest dużo pracy na działce. Żeby przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się chorób grzybowych, trzeba wspiąć się na drabinę i strząsnąć z drzew spleśniałe owoce, ściąć suche gałązki. Gdybyśmy chcieli rozszerzyć naszą kolekcję krzewów owocowych, teraz ścinamy pędy do rozmnażania. Będziemy je szczepić wiosną. Trzeba by też usunąć szerniałe pędy bylin, zgrabić żółtkę,

zwędłe liście – można je spożytkować jako ściólkę. Chore części roślin powinno się spalić, aby zapobiec rozplenianiu się zarazków. Możemy też już rozpocząć zimowy siew warzyw. W tym celu dobre jest rozrzucić kompost i zgrabić ziemię. Dla ochrony roślin nieodpornych na mróz rozkładamy warstwę słomy, zeschniałych liści lub gałązek świerkowych.

3) Koniec z mitem pracowitej pszczoły i niestrudzonej mrówki. Długoletnie badania amerykańskich biologów wykazały cały bezmiar lenistwa tych przysłowiowo zapracowanych owadów. Większość czasu spędzają bezproduktywnie. Badanie bilasu czasowego zwierząt pozwala stwierdzić, najczęściej nie robią nic. Człowiek spędza produktywnie 2–4 razy więcej czasu niż inne gatunki. Żeby jednak nie wbijać nas w pychę, biolodzy dodają, że bezczynność zwierząt jest z reguły uzasadniona. Dzięki bezruchowi zwierzę oszczędza cenne kalorie lub dokładniej trawi pożywienie. Bezruch pozwala mu regulować temperaturę ciała. Niektóre zwierzęta nie ruszają się z miejsca, by strzec swego terytorium, inne dlatego, że na zewnątrz czyhają krwiożercy sąsiedzi. Żłudne przekonanie o pracowitości mrówek i pszczół, które w rzeczywistości poświęcają krzątaniu tylko jedną piątą dnia, wynika z tego, że przedmiotem obserwacji była do tej pory zawsze rzchliwa kolonia (ul, mrowisko), a nie pojedynczy osobnik. Rozpatrzenie relacji między wydatkiem energii przy poszukiwaniu pożywienia a uzyskanymi kaloriami potwierdza z reguły, że zwierzę rezygnując z ruchu wybrało najkorzystniejsze rozwiązanie.

4) Jest akurat pogodny jesienny dzień i stąd ten ruch na ulicy, nastrój beztroskiej wesołości i niepowstrzymanej radości życia. Ale za trzy tygodnie to wszystko się skończy. Nadejdą straszliwe wichry i lodowate, nie kończące się ulewy. Nikt rozsądny nie będzie spacerował po ulicy lub wchodził na betonowe molo, po którym będą się przewalać rozwścieczone bałwany. Z początkiem grudnia nadejdzie noc. Czy możecie sobie wyobrazić, czym jest arktyczna noc? Podobno można się przyzwyczaić nawet do tego, że również w południe panuje ciemność. I

do wichur, które bezustannie wyją po górach jak oszalałe z bólu zwierzęta; ich ryk jest niekiedy tak rozdzierający, że nawet wewnątrz domów trzeba krzyczeć, aby się można było porozumieć. Ale najgorsze, jak twierdzą miejscowi, jest uczucie bezradności, lęku i nicości człowieka.

IX. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *końcowych* części wyrazów.

1) **Zamość.** To przepiękne miasto położone jest w południowej części województwa lubelskiego. Jest jednym z większych ośrodków kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych województwa, a zwłaszcza Zamojszczyzny. Pod względem liczby ludności zajmuje w województwie 2. miejsce (65 055 mieszkańców), natomiast pod względem powierzchni plasuje się na 10. miejscu. W Zamościu warto zobaczyć przede wszystkim zjawiskową renesansową starówkę. Poza tym, miasto oferuje mnóstwo innych atrakcji turystycznych, dostosowanych do różnego typu turystów. Zamojska Starówka została wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

2) **Bydgoszcz.** Nie będzie przesadą stwierdzenie, że w Bydgoszczy każdy znajdzie coś dla siebie. Zabytkowe kościoły, nietuzinkowe muzea, Stary Rynek, opera i mnóstwo wydarzeń kulturalnych i atrakcji turystycznych. Dodatkowo położenie Bydgoszczy sprawia, że w mieście i jego okolicach można znakomicie odpocząć.

Bydgoszcz – miasto na prawach powiatu w północnej Polsce, którego wschodnia część graniczy na Wiśle, największe miasto województwa kujawsko-pomorskiego. Jest siedzibą wojewody kujawsko-pomorskiego.

Bydgoszcz jest jednym z największych miast w Polsce. Stanowi duży ośrodek gospodarczy, kulturalny, akademicki, medyczny, wojskowy i sportowy. Jest węzłem drogowym, kolejowym i żeglugi śródlądowej; na terenie miasta jest zlokalizowany Międzynarodowy Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego

oraz port rzeczny. Miasto wyróżnia m.in. Bydgoski Węzeł Wodny oraz największy obszarowo miejski park w Polsce. Otaczają je duże kompleksy leśne: Puszcza Bydgoska od południa i Bory Tucholskie od północy.

3) Najbardziej lubię szwedzkie samochody. Podobno Szwedzi robią je bardzo solidnie, lepiej niż Amerykanie. Opowiadał mi o tym kolega spotkany w Łazienkach. Chciał kupić volvo, wielką limuzynę, którą zamierzał jeździć po warszawskim Starym Mieście. W lecie zaplanował wyprawę na Półwysep Pirenejski.

Na razie mój przyjaciel zbiera pieniądze. Jeszcze nie może kupić szwedzkiego samochodu, nawet koreańskiego. Szczerze mówiąc, nie ma nawet na rower.

X. Proszę przeczytać oraz przepisać teksty dyktand, sprawdzając swoje umiejętności ortograficzne i uzasadniając poprawność użycia *wielkich liter*.

1) Spośród sześciu kontynentów świata w Europie jest najwięcej państw i narodowości. Państwami europejskimi są między innymi: Albania, Anglia, Belgia, Czechy, Słowacja, Dania, Grecja, Niemcy, Holandia, Francja, Polska, Węgry, Rumunia, Włochy.

Obywateli tych krajów nazywa się: Albańczykami, Anglikami, Belgami, Czechami, Słowakami, Duńczykami, Grekami, Niemcami, Holendrami, Francuzami, Polakami, Węgrami, Rumunami, Włochami.

2) Jedną z postaci mitów greckich jest Ikar. Był on synem Architekta Dedala. Ikar i Dedal próbowali uciec od króla Minosa z wyspy Kreta na Morzu Śródziemnym za pomocą skrzydeł, które przypięli sobie do ramion. Dedalowi udało się ucieczka, Ikarowi nie. Wzbił się on zbyt wysoko w czasie lotu, promienie słońca roztopiły wosk zlepiający skrzydła i chłopiec poniósł śmierć spadając na wyspę, która nosi nazwę Ikaria. Morze otaczające wyspę nazwano Morzem Ikaryjskim.

3) W mitologii greckiej bohini zwycięstwa nosi imię Nike. Starożytni Rzymianie nazwali ją Wiktoria. Wyobrażano ją sobie jako młodą kobietę ze skrzydłami u ramion, z gałązką palmową, wieńcem lub tarczą w dłoni.

Starożytne pomniki Nike obejrzeć obecnie można w muzeum Olimpii w Grecji oraz w paryskim Luwrze we Francji.

4) **Czesław Miłosz** – polski poeta, prozaik, eseista, tłumacz. Laureat Nagrody Nobla w 1980 r., w 1998 r. laureat Nagrody Nike za „Pieska przydrożnego”. Otrzymał wiele doktoratów honoris causa w tym uniwersytetu Harvarda i Jagiellońskiego. Od 1951 na emigracji. W latach 90. na stałe powrócił do Polski do Krakowa. Był profesorem na Wydziale Literatury i Języków Słowiańskich Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley, potem profesorem uniwersytetu Harvarda. Najważniejsze zbiory poezji to: „Ocalenie” (1945), „Światło dzienne” (1953), „Traktat Poetycki” (1957), „Miasto bez imienia” (1969), „To” (2000). Jest autorem doskonałych esejów, publicystyki i prozy, np. „Zniewolony umysł” (1953), „Rodzinna Europa”, „Ziemia Urlo” (1977), „Historia literatury polskiej” (1969), „Druga przestrzeń” (2002).

5) **Fryderyk Chopin** (1810-1849) – pianista i największy kompozytor polski. Urodzony w Żelazowej Woli pod Warszawą. Większość życia spędził za granicą, m.in. we Francji. Tworzył utwory fortepianowe, m.in.: koncerty, sonaty, etiudy, preludia, polonezy, mazurki, walce. Twórczość Chopina wywarła ogromny wpływ na muzykę końca XIX i początku XX wieku.

6) **Mikołaj Kopernik** (1473-1543) – wybitny astronom. Studiował w Toruniu, Krakowie, następnie w Bolonii, Padwie i Ferrarze, gdzie uzyskał doktorat z prawa kanonicznego. Jako pierwszy w czasach nowożytnych opracował heliocentryczną teorię budowy Układu Słonecznego. Swoje odkrycie opublikował dzieło „O obrotach ciał niebieskich” („*De revolutionibus orbium coelestium*”).

7) **Krzysztof Penderecki** – polski kompozytor i dyrygent. Profesor krakowskiej Akademii Muzycznej, wykładowca uczelni w Essen i Yale. Jego kariera rozpoczęła się w 1959 roku na Konkursie Młodych Związku Kompozytorów Polskich, gdzie wyróżniono go aż trzema pierwszymi nagrodami za „Emanacje”, „Psalmy Dawida” i „Strofy”. Inne utwory to m. in.: „Tren ofiarom Hiroszimy” (1960), „Pasja wg świętego Łukasza” (1965), „Magnificat” (1974), „II Symfonia Bożonarodzeniowa” (1980), „Koncert altówkowy” (1983), „Siedem bram Jerozolimy” (1996), „Msza” (1998), „Credo” (2000). Otrzymał doktoraty honoris causa wielu europejskich uczelni. Jest laureatem prestiżowych nagród, m.in.: w 2001 r. otrzymał prestiżową nagrodę Księcia Asturii w dziedzinie sztuki.

8) **Krzysztof Kieślowski** (1941–1996) – reżyser i scenarzysta filmowy. Karierę rozpoczął w 1966 r. od realizacji filmów krótkometrażowych, np. „Robotnicy 71” (1972) czy „Życiorys” (1975). Kolejne filmy przyniosły mu pierwsze nagrody na filmowych festiwalach, jak „Blizna” (1976) nagrodę na festiwalu w Gdańsku, czy długometrażowy „Amator” (1979) nagrody w Moskwie i Chicago. Jednak dopiero zrealizowany w latach 1988 -1989 „Dekalog I–X” utrwalił na stałe jego pozycję w filmowym świecie (nagroda FIPRESCI). Podobny sukces odniosły: „Podwójne życie Weroniki” (1991), „Trzy Kolory: Niebieski” (Złoty Lew w Wenecji), „Trzy Kolory: Biały”(Srebrny Niedźwiedź w Berlinie) i „Trzy Kolory: Czerwony” (nominacja do Oscara), zrealizowane w latach 1993–1994 w kooperacji polsko-francuskiej. Za swoją twórczość filmową otrzymał dziesiątki nagród i wyróżnień. Był m.in. laureatem Felixa – nagrody Europejskiej Akademii Filmowej.

9) **Roman Polański** (ur. 1935) – aktor, reżyser, scenarzysta, absolwent Łódzkiej Szkoły Filmowej, tworzący w Anglii, USA, Francji i w Polsce. Karierę rozpoczął od etiud filmowych, za które zdobywał liczne nagrody międzynarodowe, m.in. „Dwaj ludzie z szafą” (1957, nagrody na MFF EXPO-58 w Brukseli, Grand Prix w kategorii filmów eksperymentalnych w San Francisco, nagroda w Oberhausen), „Gruby i Chudy” (1961, Nagroda w Oberhausen), „Ssaki” (1961, Grand Prix w

Tours i w Oberhausen). Zrealizował m.in: filmy fabularne: „Nóż w wodzie” (1962) – nominacja do Oscara, nagroda FIPRESCI w Wenecji, Grand Prix w Prades, „Wstręt” (1965) – Srebrny Niedźwiedź w Berlinie, „Matnia” (1966, Złoty Niedźwiedź w Berlinie), „Dziecko Rosemary” (1968, nominacja do Oscara), „Chinatown” (1974, Złoty Globus w Hollywood), „Lokator” (1976), „Tess” (1980, nagroda Cezara za film i reżyserię), „Piraci” (1986), „Frantic” (1988), „Pianista” (2001, Złota Palma w Cannes). Członek Francuskiej Akademii Sztuk Pięknych od 1999 roku.

10) **Wisława Szymborska** – polska poetka i krytyk literacki. Otrzymała nagrodę Nobla w dziedzinie literatury w 1996 r., po Henryku Sienkiewiczu, Władysławie Reymoncie i Czesławie Miłoszu. W 2001 r. otrzymała dyplom honorowego członka Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury, najważniejsze amerykańskie wyróżnienie przyznawane wybitnym artystom. Najważniejsze zbiory wierszy to: „Dlatego żyjemy” (1952), „Pytania zadawane sobie” (1954), „Wołanie do Yeti” (1957), „Sto pociech” (1967), „Ludzie na moście” (1986), „Lektury nadobowiązkowe” (1992), „Początek i koniec” (1993), „Widok z ziarenkami piasku” (1996), „Sto wierszy, sto pociech” (1997).

11) **Sukiennice** w Rynku Głównym w Krakowie, dawna hala targowa wzniesiona pod koniec XIV wieku i przebudowana w XV stuleciu w stylu manierystycznym. W XIX wieku przekształcono ją w budowlę reprezentacyjną, dodając neogotyckie podcienie. Sukiennice mieszczą obecnie zbiory Muzeum Narodowego a także kawiarnie i sklepy z pamiątkami.

12) **Kraków**. Krakowa nie trzeba nikomu przedstawiać. Co roku odwiedza go najwięcej turystów nie tylko z całej Polski, ale również z całego świata. Nic dziwnego. Przyjazny podróżującym, z bogatą infrastrukturą turystyczną, bazą hotelową i z milionami przeuroczych zakątków i kawiarenek. Kraków to z pewnością punkt obowiązkowy dla każdego, kto chce zobaczyć wszystkie

najpiękniejsze miasta w Polsce.

Zamek Królewski w Krakowie – Wawel, wpisany na listę UNESCO. Od X do XVI w. był siedzibą władców i królów polskich. Usytuowany na wzgórzu nad Wisłą, przez wieki przebudowywany, tworzy mieszaninę stylów: romańskiego, gotyckiego i renesansowego.

13) **Tatry.** Tatry to najwyższy masyw górski w Centralnych Karpatach Zachodnich. Po stronie polskiej najwyższym wzniesieniem są Rysy (2499 m n. p. m.). Tutaj widok na polodowcowe jeziora – Morskie Oko i Czarny Staw. Interesujące, różnorodne i dobrze przygotowane trasy turystyczne przyciągają wielu turystów.

14) **Szklarska Poręba.** Nie tak popularna, jak Zakopane, ale z pewnością znacznie bardziej klimatyczna i prawdziwa. Szklarska Poręba to przepiękne Karkonosze z mnóstwem bajkowych wręcz szlaków górskich, wodospady, stoki narciarskie i wspaniałe pejzaże. Polecamy zdecydowanie bardziej niż Zakopane. Bogata oferta turystyczna i noclegowa sprzyja udanym wakacjom.

15) **Kazimierz Dolny.** Kazimierz Dolny (Kazimierz nad Wisłą) położony jest w malowniczym Małopolskim Przełomie Wisły i jest popularnym weekendowym kierunkiem wypoczynkowym. Część trójkąta turystycznego: Puławy – Kazimierz Dolny – Nałęczów. Poza oczywistą i niezwykle piękną starówką, w Kazimierzu i okolicach znaleźć można hotele, SPA, restauracje i całą masę atrakcji turystycznych. W Kazimierzu znajduje się port jachtowy z polem namiotowym.

Nadwiślane miasteczko założone przez Kazimierza Sprawiedliwego, uważane za perłę polskiego renesansu. Dzięki swemu malowniczemu położeniu przyciąga wielu turystów, a także malarzy, zainspirowanych pięknem Kazimierza.

Rynek w Kazimierzu Dolnym otaczają zabytkowe kamieniczki. Warto zobaczyć zwłaszcza Kamienicę Pod Świętym Mikołajem i Pod Świętym Krzysztofem z około 1615 roku. Należały one do braci Przybyłów. W głównym

punkcie placu znajduje się zabytkowa studnia. Warto odwiedzić Rynek także przez wzgląd na wspaniały widok zamku i miasteczka, jaki się stąd roztacza.

16) **Gdańsk**. Gdańsk to nie tylko nadmorskie miasto, ale przede wszystkim kawał polskiej historii. Położony nad morzem Gdańsk przypomni burzliwe dzieje naszego kraju i zachwyci zabytkową architekturą i nowoczesną infrastrukturą. Centrum kulturalne, naukowe i gospodarcze oraz węzeł komunikacyjny północnej Polski, stolica województwa pomorskiego. Ośrodek gospodarki morskiej z dużym portem handlowym.

Gdańsk zajmuje szóste miejsce w Polsce pod względem liczby ludności, a siódme miejsce pod względem powierzchni. Ośrodek aglomeracji gdańskiej wraz z Gdynią i Sopotem tworzy Trójmiasto. Na terenie miasta znajdują się liczne zabytki architektury, działa w nim wiele instytucji i placówek kulturalnych.

17) **Poznań** – to pierwsza stolica Polski. Wystarczy spojrzeć na zdjęcie Poznania, żeby nabrać natychmiastowej ochoty na wycieczkę. Spacerując po tym mieście nie zapomnijcie o wizycie w renesansowym ratuszu i spójrzcie w kierunku poznańskich koziółków – codziennie w południe ukazują się zwiedzającym. Stolica Wielkopolski oferuje również niezwykle bogatą ofertą kulturalną: galerie sztuki, koncerty, liczne imprezy.

Poznań – to miasto w zachodniej Polsce, położone na Pojezierzu Wielkopolskim, nad rzeką Wartą, u ujścia Cybiny. Historyczna stolica Wielkopolski, od 1999 r. siedziba władz województwa Wielkopolskiego i powiatu Poznańskiego. Piąte pod względem liczby ludności miasto w Polsce i ósme pod względem powierzchni. Poznań wraz z powiatem Poznańskim i gminami Oborniki, Skoki, Szamotuły i Śrem tworzy aglomerację poznańską zamieszkałą przez ok. 1 mln osób.

Miasto jest istotnym węzłem drogowym i kolejowym, funkcjonuje tu również międzynarodowy port lotniczy. Poznań jest ośrodkiem przemysłu, handlu, logistyki i turystyki. Funkcjonują tu Międzynarodowe Targi Poznańskie –

największe i najstarsze centrum wystawiennicze w Polsce. Poznań to ośrodek akademicki, naukowy i kulturalny. W 26 szkołach wyższych studiuje blisko 120 tys. osób. Działają tu m.in.: opera, filharmonia, balet, teatry, kina, muzea, galerie sztuki, orkiestry i zespoły folklorystyczne. Patronami miasta Poznania są apostołowie Piotr i Paweł, święci Kościoła katolickiego.

Українсько-польський розмовник: на допомогу студентів

ЗАСТЕРЕЖНІ Й ІНФОРМАЦІЙНІ НАПИСИ / NAPISY OSTRZEGAWCZE I INFORMACYJNE

Аптека	Apteka
Ощадна каса	Bank oszczędnościowy (PKO)
Басейн	Basen
Більярд	Bilard
Цирк	Cyrk
Дім відпочинку	Dom wczasowy
Вокзал	Dworzec

Каса	Kasa
Готель	Hotel
Ювелірний магазин	Jubiler
Кафе. Експрес-кафе	Bar. Bar ekspresowy
Інтернет-кафе	Kawiarenka internetowa
Ресторан	Restauracja
Кемпінг	Kemping
Кінотеатр (кіно)	Kino
Квіти	Kwiaciarnia
Метро	Metro
Міліція	Policja
Музей	Muzeum
Ботанічний сад	Ogród botaniczny
Сувеніри, подарунки	Pamiątki, upominki
Все для шиття	Pasmanteria
Пошта	Poczta
Швидка допомога	Pogotowie ratunkowe
Відділ міліції	Posterunek policji
Поліклініка	Przychodnia
Автосалон	Salon samochodowy
Санаторій	Sanatorium
Лікарня	Szpital
Військова зона	Teren wojskowy
Ремонт годинників	Usługi zegarmistrzowskie
Незакомпостований талон не дає права проїзду	Bilet nie skasowany nie uprawnia do przejazdu
Штраф... злотих	Mandat wynosi... złotych
Не притулятися!	Nie opierać się!
Не відкривати вікна!	Nie otwierać okien!
Не перехилитись!	Nie wychylać się!

Не торкатися!	Nie dotykać!
Зупинка на вимогу	Przystanek na żądanie
Вхід	Wejście.
Вихід	Wyjście
До себе	Ciągnąć
Від себе	Pchać
Зачинено	Zamknięte
Відчинено	Otwarte
Вхід вільний / заборонений	Wstęp wolny / wzbroniony
Небезпека!	Niebezpieczeństwo!
Обережно!	Ostrożnie!
Увага!	Uwaga!
Балкон	Balkon
Ложа	Loża
Партер	Parter
Службові приміщення	Pomieszczenia służbowe
Сходи	Schody
Гардероб (роздягальня). Ліфт.	Szatnia. Winda
Аварійний вихід	Wyjście awaryjne
Цілодобовий	Całodobowy
Працює...	Czynne w godzinach...
Об'єкт під охороною	Obiekt chroniony

ПОДОРОЖ / PODRÓŻE

Чи ви любите подорожувати?	Czy pan / pani lubi podróżować?
Ваша подорож туристична? службова?	Czy pańska / pani podróż jest turystyczna? służbowa?
Ви їдете у комерційних справах? У родинних?	Jedzie pan / pani w sprawach handlowych? rodzinnych?
Чим ви будете подорожувати?	Czym będzie pan / pani podróżował /

поїздом? машиною? літаком?	podróżowała? pociągiem?
пароплавом?	samochodem? samolotem? statkiem?
Я полечу літаком або попливу пароплавом	Polecę samolotem albo popłynę statkiem
Тривалість подорожі	Czas trwania podróży
Кінець подорожі	Koniec podróży
Подорож по Польщі	Podróż po Polsce
Приготування до подорожі	Przygotowania do podróży
Під час моєї подорожі по...	W czasie mojej podróży po...
Коли ви виїжджаєте?	Kiedy pan / pani wyjeżdża?
виїжджаю через місяць. ...на наступному тижні	Wyjadę za miesiąc. ...w przyszłym tygodniu.
Я виїжджаю в... через два дні	Wyjeżdżam do... za dwa dni
Я передам вам електронною поштою дату і час мого прибуття	Podam panu / pani mailem datę i godzinę mojego przylotu
Я хочу повернутися додому	Chcę wrócić do domu
Вже час їхати.	Czas już, trzeba jechać
Вже в суботу я повернусь додому	W sobotę będę z powrotem w domu
Від'їзд	Odjazd
Повернення	Powrót
Приїзд	Przyjazd
Виїзд	Wyjazd
Туристичне агентство	Biuro podróży
Де (найближче) туристичне агентство..?	Gdzie jest (najbliższe) biuro podróży..?
Де знаходиться інформація?	Gdzie jest informacja?
Я хотів би / хотіла б поїхати до ...	Chciałbym / chciałabym pojechać do ...
Як туди найзручніше їхати?	Jak tam najlepiej dojechać?
Скільки коштує авіаквиток до..?	Ile kosztuje bilet lotniczy do..?
Скільки коштує квиток на поїзд до..?	Ile kosztuje bilet kolejowy do.. ?

Скільки триває подорож?	Ile trwa podróż?
Близько десяти годин	Około 10 godzin
Квитки можна купити в касі попереднього продажу	Bilety można kupić w kasie przedsprzedaży

ГОТЕЛЬ / HOTEL

Де розташований найближчий готель?	Gdzie znajduje się najbliższy hotel?
Де найдешевший хороший готель?	Gdzie znajdę najtańszy dobry hotel?
Ви не могли б порадити хороший, але недорогий готель?	Czy może mi pan / pani polecić jakiś dobry, ale niedrogi hotel?
В якому готелі ви зупинились?	W jakim hotelu pan / pani zatrzymał (ła) się?
Я хотів би / хотіла б, щоб готель був близько до вокзалу, університету...	Chciałbym / chciałabym, żeby hotel był blisko dworca, targów, uniwersytetu...
Я би хотів / хотіла б поселитись у центрі міста.	Chciałbym / chciałabym zamieszkać w centrum miasta.
Я хотів би / хотіла б приватну квартиру (кімнату в домі відпочинку; номер в готелі)	Chciałbym / chciałabym kwaterę (pokój w domu wczasowym; pokój w hotelu)
У мене замовлений номер. Моє прізвище... Чи є вільні кімнати?	Mam zarezerwowany pokój. Moje nazwisko... Czy są wolne pokoje?
Так. Який ви хочете номер?	Tak. Jaki pokój pan / pani sobie życzy?
Вільних місць немає.	Nie ma wolnych miejsc.
Будь ласка, номер на одну особу (одномісний, на дві особи (двомісний), на три особи (тримісний))	Proszę o pokój jednoosobowy (dwuosobowy, trzyosobowy...)
Можна отримати номер з ванною?	Czy mogę dostać pokój z łazienką?

<p>Це номер з вікнами на вулицю? Я хотів би / хотіла б номер на... поверсі.</p> <p>На якому поверсі цей номер? Ваш номер на... поверсі.</p> <p>Можна оглянути номер? Цей номер мені не підходить / не подобається.</p> <p>У вас немає меншого номера? більшого номера? дешевших номерів? кращого номера? Коли розрахункова година? Скільки коштує доба? Чи сніданок входить до рахунку? О котрій годині сніданки? Я можу їсти у своєму номері?</p> <p>Де ліфт? Чи в номері є тепла вода? телефон? телевізор?</p> <p>Чи є тут приміщення, де можна попрасувати? Чи можна позичити праску?</p> <p>Тут є камера зберігання? Оплата наперед чи при виїзді? В готелі: Як довго ви плануєте перебувати в готелі? Буду чотири дні / доб / тиждень / два тижні / кілька днів / місяць</p>	<p>Czy to pokój z oknami od ulicy? Chciałbym / chciałabym pokój na... piętrze.</p> <p>Ten pokój mieści się na którym piętrze? Pana / pani pokój znajduje się na ... piętrze</p> <p>Czy mogę obejrzeć pokój? Ten pokój mi nie odpowiada / nie podoba się.</p> <p>Czy nie ma mniejszego pokoju? większego pokoju? tańszych pokoi? lepszego pokoju?</p> <p>Do której trwa doba hotelowa? Ile kosztuje doba hotelowa? Czy w koszt wliczone jest śniadanie? O której są śniadania? Czy mogę jadać posiłki w swoim pokoju?</p> <p>Gdzie jest winda? Czy w pokoju jest ciepła woda? telefon? telewizor?</p> <p>Czy jest tutaj prasownia? Czy można (wy)pożyczyć żelazko?</p> <p>Czy jest tutaj przechowalnia bagażu? Płacę z góry, czy przy wyjeździe? W hotelu: Na jak długo chce pan / pani zatrzymać pokój? Wezmę go na cztery dni / na dobę / na tydzień / dwa tygodnie / na kilka dni /</p>
--	--

na miesiąc

МІСЦЕ ПОСЕЛЕННЯ / ZAMIESZKANIE

Можна тут поставити намет?	Czy można tu rozbić namiot?
Можна позичити надувні матраци? розкладне ліжко? столові прибори (столове начиння)? намет? постіль? спальний мішок / спальні мішки?	Czy możemy wypożyczyć materace nadmuchiwane? łóżko połówę? naczynia stołowe? namiot? pościel? śpiwór / śpiwory?
Кемпінг	Kemping
Мотель	Motel
Ванна. Тепла (холодна) вода	Łazienka. Woda ciepła (zimna)
Квартира, мікрорайон	Mieszkanie, osiedle
В мене є квартира у Варшаві	Mam mieszkanie w Warszawie
У мене є дім у Києві	Mam dom w Kijowie
У вас велика квартира?	Czy ma pan / pani duże mieszkanie
Ваша кімната номер десять	Ma pan / pani pokój numer 10.
Це ваші ключі	To pana / pani klucze
Де є телефонний автомат? перукарня (жіноча / чоловіча)? обмін валюти? кав'ярня (кафе)? кіоск з пресою? туалет? найближча пошта? ресторан? сауна? стоянка для гостей готелю?	Gdzie jest automat telefoniczny? . fryzjer (damski/męski)? kantor? kawiarnia? kiosk z prasą? toaleta? najbliższa poczta? restauracja? sauna? garaż (parking) dla gości hotelowych?
Де можна поставити машину?	Gdzie mogę postawić samochód?
Паспорт, будь ласка	Proszę o paszport
Прошу заповнити анкету	Proszę wypełnić formularz meldunkowy
Коли я можу забрати паспорт?	Kiedy mogę odebrać paszport?
Візьмете паспорт через дві години / завтра вранці	Paszport odbierze pan / pani za dwie godziny / jutro rano

<p>Занесіть, будь ласка, багаж у мій номер</p> <p>Дайте, будь ласка, ключ від кімнати номер...</p> <p>Можна замовити в номер ...сніданок? обід? вечерю? чай і дві кави?</p> <p>Я хотів би / хотіла б залишити в сейфі...</p> <p>Я хочу подзвонити.</p> <p>Віддайте, будь ласка, ці речі до прання / хімчистки / прасування</p> <p>Якщо про мене хтось буде питати, скажіть, будь ласка, що я в барі</p> <p>Повернусь о шостій</p> <p>Скоро повернусь</p>	<p>Proszę zanieść bagaż do mojego pokoju.</p> <p>Proszę o klucz do pokoju numer...</p> <p>Czy mogę zamówić do pokoju śniadanie? obiad? kolację? herbatę i dwie kawy?</p> <p>Chciałbym / chciałybym zostawić w sejfie...</p> <p>Chciałbym / chciałybym zadzwonić</p> <p>Proszę oddać te rzeczy do prania / pralni chemicznej / odprasowania</p> <p>Jeśli ktoś będzie o mnie pytał, proszę powiedzieć, że jestem w barze.</p> <p>Wrócę o szóstej</p> <p>Niedługo wrócę</p>
--	--

<p>Про мене хтось питав?</p> <p>Для мене є якісь повідомлення? пошта?</p> <p>В якому номері ви живете? моєму номері немає теплої води / світла / води</p> <p>В моєму номері не працює кондиціонер / холодильник / душ / радіо / телефон / телевізор / кран / опалення / лампа / освітлення</p> <p>В номері жарко / надто холодно</p>	<p>Czy ktoś o mnie pytał?</p> <p>Czy jest dla mnie jakaś wiadomość? poczta?</p> <p>W którym pokoju pan / pani mieszka?</p> <p>W moim pokoju nie ma ciepłej wody / światła / wody</p> <p>W moim pokoju nie działa / klimatyzacja / lodówka / prysznic. / radio / telefon / telewizor / kran / ogrzewanie / lampa / oświetlenie</p> <p>W pokoju jest za gorąco (zimno)</p>
--	--

<p>Я не можу відкрити вікна Допоможіть мені, будь ласка Викличте, будь ласка, покоївку Ви не могли б прибрати мій номер (ванну, туалет)? Принесіть, будь ласка, в номер ... Можна попросити щось пити? ще одне одіяло (подушку)? чай (каву)? кілька вішалок? мило? туалетний папір? рушник? склянку? телефонний довідник (телефонну книжку)? чисті рушники? чисту постіль? Збудіть мене, будь ласка, о п'ятій годині Я виїжджаю сьогодні ввечері /завтра зранку / післязавтра Дайте, будь ласка, рахунок</p>	<p>Nie mogę otworzyć okna Proszę mi pomóc Proszę wezwać pokojówkę Zechce pan / pani sprzątnąć mój pokój (łazienkę, toaletę)? Proszę przynieść do pokoju ... Czy mogę prosić o coś do picia? dodatkowy koc (poduszkę)? herbatę (kawę)? kilka wieszaków? mydło? papier toaletowy? ręcznik? szklankę? książkę telefoniczną? czyste ręczniki? świeżą pościel? Proszę mnie obudzić o piątej godzinie Wyjeżdżam dziś wieczorem / jutro rano /pojutrze Proszę o rachunek</p>
---	--

МІСТО, МІКРОРАЙОН, ВУЛИЦІ / MIASTO, OSIEDLE, ULICE

<p>Як іти до цієї вулиці? Це друга вулиця праворуч Перша зліва Ідіть прямо і поверніть на другу вулицю ліворуч Це зовсім поруч / недалеко Ідіть прямо, до перехрестя Вам потрібно перейти на інший бік вулиці Це третій провулок з правого боку</p>	<p>Jak dojść do tej ulicy? To druga ulica na prawo Pierwsza w lewo Proszę iść prosto i skręcić w drugą przecznice w lewo To tuż obok / niedaleko Proszę iść prosto, aż do skrzyżowania Musi pan / pani przejść na drugą stronę ulicy To trzeci zaułek po prawej stronie</p>
--	--

<p>Перейдете через подвір'я</p> <p>Вам треба повернутися до перехрестя /пішохідного переходу /зупинки</p> <p>Треба під'їхати автобусом / на метро / тролейбусом / трамваєм</p> <p>Це далеко, вам потрібно їхати авіобусом і двічі пересідати</p> <p>Це в новому мікрорайоні, вам краще взяти таксі</p> <p>Вам потрібно обійти цю площу</p> <p>Після повороту третя наліво</p> <p>Зліва (справа)</p> <p>Перепрошую, де вулиця..?</p> <p>Перепрошую, як звідси швидше доїхати до центру міста?</p> <p>Туди можна дійти пішки? Це далеко?</p> <p>Куди веде ця вулиця?</p> <p>Найкоротша дорога до...</p> <p>Перепрошую, де..?</p> <p>Будь ласка, накресліть мені цей шлях.</p> <p>В який бік (в якому напрямку) мені йти?</p> <p>В цьому (протилежному) напрямі.</p> <p>Де ми зараз?</p> <p>Ви можете мені показати на карті (плані) міста де вокзал? зупинка автобуса? станція метро?</p>	<p>Przejdzie pan / pani przez podwórko</p> <p>Musi pan / pani się wrócić do skrzyżowania / przejścia dla pieszych /przystanku.</p> <p>Trzeba podjechać autobusem / metrem / trolejbusem / tramwajem.</p> <p>To daleko, musi pan / pani pojechać autobusem i dwa razy się przesiadać</p> <p>To na nowym osiedlu, lepiej niech pan / pani weźmie taksówkę</p> <p>Musi pan / pani obejść ten plac</p> <p>Za zakrętem trzecia w lewo</p> <p>Po lewej (prawej)</p> <p>Przepraszam, gdzie jest ulica..?</p> <p>Przepraszam, jak mogę stąd najszybciej dojechać do centrum miasta?</p> <p>Czy można tam dojść pieszo? Czy to daleko?</p> <p>Dokąd prowadzi ta ulica?</p> <p>Najkrótsza droga do...</p> <p>Przepraszam, gdzie jest..?</p> <p>Proszę narysować mi trasę</p> <p>W którą stronę (w jakim kierunku) mam pójść?</p> <p>W tym (przeciwnym) kierunku.</p> <p>Gdzie się teraz znajdujemy?</p> <p>Może mi pan / pani pokazać na planie miasta gdzie jest dworzec? przystanek autobusu? stacja metra?</p>
---	---

<p>Яка найближча дорога до музею..? до театру..?</p> <p>Якою дорогою я можу дійти до вулиці..?</p> <p>Я шукаю вулицю..., будинок номер...</p> <p>Чи ця вулиця веде (іде) до..?</p> <p>Де ми зустрінемося?</p> <p>Ми будемо чекати на вас біля входу до театру / кас</p> <p>Куди ви зараз ідете (їдете)?</p> <p>Я їду в готель. ...в магазин</p> <p>Я їду до Кракова</p> <p>Йдіть на четвертий поверх</p>	<p>Którędy najbliżej do muzeum..? do teatru..?</p> <p>Którędy mogę dojść na ulicę..?</p> <p>Szukam ulicy..., domu numer...</p> <p>Czy ta ulica prowadzi do..?</p> <p>Gdzie się spotkamy?</p> <p>Będziemy czekać na Pana przy... ...wejściu do teatru. ...kasach.</p> <p>Dokąd pan teraz idzie (iedzie)?</p> <p>Idę (jadę) do hotelu. ...sklepu.</p> <p>Jadę do Krakowa.</p> <p>Proszę wejść na trzecie piętro.</p>
--	--

ОГЛЯД МІСТА, ПАМ'ЯТНИКИ І ПАМ'ЯТКИ / ZWIEDZANIE MIASTA, POMNIKI I ZABYTKI

<p>Я хотів би / хотіла б поїхати на автобусну екскурсію містом.</p> <p>Звідки відходять екскурсійні автобуси?</p> <p>Як довго триває екскурсія?</p> <p>Чи є екскурсії з екскурсоводом (гідом), що розмовляє українською?</p> <p>Скільки коштує квиток?</p> <p>О котрій від'їжджають автобуси?</p> <p>Ви не могли б показати мені місто?</p> <p>Ви не могли б поводити мене містом?</p> <p>Ви не могли б показати мені пам'ятки міста?</p>	<p>Chciałbym / chciałabym pojechać na wycieczkę autobusem po mieście.</p> <p>Skąd odchodzą autobusy wycieczkowe?</p> <p>Jak długo trwa wycieczka?</p> <p>Czy są wycieczki z przewodnikiem mówiącym po ukraińsku?</p> <p>Ile kosztuje bilet?</p> <p>O której odjeżdżają autobusy?</p> <p>Czy mógłby / mogłaby mi pan / pani pokazać miasto?</p> <p>Czy mógłby / mogłaby pan / pani oprowadzić mnie po mieście?</p> <p>Czy mógłby / mogłaby pan / pani pokazać mi zabytki miasta?</p>
---	---

<p>Ви не хотіли б бути моїм гідом (екскурсоводом) по..?</p> <p>Що б ви мені порадили подивитися спочатку ?</p> <p>Що вас найбільше цікавить: пам'ятки старовини чи розвиток міста (новобудови)?</p> <p>Пропоную почати огляд з...</p> <p>В якому столітті побудована ця церква? цей монастир? цей палац? цей замок?</p> <p>Який це стиль?</p> <p>Це пам'ятник...</p> <p>Хто архітектор (автор) цього будинку? пам'ятника? вулиці? парку?</p> <p>Яка це вулиця?</p> <p>Це бульвар...</p> <p>Це алея... Це вулиця...</p> <p>Це провулок...</p> <p>Це міст...</p> <p>Це парк...</p> <p>Це стадіон...</p> <p>Це будинок філармонії, опери, театру, музею.</p> <p>Ми поїдемо оглядати пам'ятки старовини?</p> <p>Ми будемо оглядати місто?</p> <p>Мене цікавить спорт, історія, живопис, етнографічний музей,</p>	<p>Czy zechciałby / zechciałaby pan / pani być moim przewodnikiem po..?</p> <p>Co pan / pani radzi mi najpierw zwiedzić?</p> <p>A co pana / panią najbardziej interesuje: zabytki, czy rozwój miasta?</p> <p>Proponuję rozpocząć zwiedzanie od...</p> <p>W którym wieku zbudowano tę cerkiew? klasztor? pałac? zamek?</p> <p>Co to za styl?</p> <p>To jest pomnik...</p> <p>Kto projektował ten budynek? pomnik? ulicę? park?</p> <p>Jaka to ulica?</p> <p>To bulwar...</p> <p>To aleja... To ulica...</p> <p>To zaułek...</p> <p>To most...</p> <p>To park...</p> <p>To stadion...</p> <p>To jest budynek filharmonii, opery, teatru, muzeum</p> <p>Czy pojedziemy oglądać zabytki?</p> <p>Czy będziemy zwiedzać miasto?</p> <p>Interesuje mnie, sport, historia, malarstwo, muzeum etnograficzne,</p>
--	---

<p>музей мистецтва, історичний музей</p> <p>Я хотів би / хотіла б відвідати художню галерею (галерею мистецтва)</p> <p>Скільки коштує вхідний квиток?</p> <p>Я б хотів / хотіла б оглянути нові райони міста</p> <p>Перш за все я хотів би / хотіла б оглянути стару частину міста</p>	<p>muzeum sztuki, muzeum historyczne</p> <p>Chciałbym / chciałabym zwiedzić galerię malarstwa/sztuki</p> <p>Ile kosztuje wstęp?</p> <p>Chciałbym / chciałabym obejrzeć nowe dzielnice miasta</p> <p>Chciałbym / chciałabym najpierw zwiedzić starą część miasta</p>
--	---

РОЗВАГИ, ВІДПОЧИНОК / ROZRYWKI, WYPOCZYNEK

<p>Де можна купити квитки на / до...</p> <p>Чи можна наперед (попередньо) придбати квитки?</p> <p>Можна замовити квитки телефоном?</p> <p>Скільки коштує квиток?</p> <p>Дайте, будь ласка, квиток у партері (в шостому ряду), ближче до центру.</p> <p>Будь ласка, два квитки на...</p> <p>Я хотів би / хотіла б замовити п'ять квитків на...</p> <p>Я хотів би / хотіла б повернути ці квитки.</p> <p>Місця пронумеровані?</p> <p>Всі квитки продано</p> <p>Вибачте, але ви сидите на моєму місці.</p> <p>Перепрошую, але ви мені заступаєте</p> <p>Перепрошую, але не розмовляйте так</p>	<p>Gdzie można kupić bilety na / do...</p> <p>Czy można kupić bilety w przedsprzedaży?</p> <p>Czy można zamówić bilety telefonicznie?</p> <p>Ile kosztuje bilet?</p> <p>Proszę o bilet na parterze (w szóstym rzędzie), w środku sali</p> <p>Poproszę o dwa bilety na...</p> <p>Chciałbym / chciałabym zamówić pięć biletów na...</p> <p>Chciałbym / chciałabym zwrócić te bilety</p> <p>Czy miejsca są numerowane?</p> <p>Wszystkie bilety wyprzedane</p> <p>Przepraszam, pan / pani siedzi na moim miejscu</p> <p>Przepraszam, pan / pani mi zasłania.</p> <p>Przepraszam, ale proszę nie rozmawiać</p>
---	---

ГОЛОСНО	так głośno
Я прочитаю газету (газети)	Poczytam gazetę (gazety).
Я вийду на оглядовий майданчик	Wejdę na taras widokowy
Може, поїдемо на екскурсію в заповідник?	Może pojedziemy na wycieczkę do rezerwatu?
Де можна придбати квитки на... в..?	Gdzie można kupić bilety na... do..?
Скільки коштують квитки в... на..?	W jakiej cenie są bilety do... na..?
Коли починається продаж квитків?	Kiedy zaczyna się sprzedaż biletów?
Будь ласка, два (три, чотири) квитки...	Proszę dwa (3,4) bilety...
Де можна позичити (взяти)..?	Gdzie można wypożyczyć..?
Я хотів би / хотіла б позичити (взяти)...	Chciałbym / chciałabym wypożyczyć...
Скільки коштує година?	Ile płacę za godzinę?
Абонемент.	Abonament.
Антракт.	Antrakt.
Архів	Archiwum
Афіша	Plakat
Ботанічний сад	Ogród botaniczny
Вернісаж	Wernisaż
Виставка	Wystawa
Галерея живопису	Galeria malarstwa
Галерея мистецтва	Galeria sztuki
Галерея скульптури	Galeria rzeźby
Гардероб	Szatnia
Заповідник	Rezerwat
Зоопарк	Ogród zoologiczny
Каса.	Kasa
Кінотеатр	Kino
Концерт Концертна зала. Ложа	Koncert. Sala koncertowa. Loża.

Місце. Партер. Місце для паління	Miejsce. Parter. Palarnia
Музейна експозиція	Ekspozycja muzealna
Опера. Оперета	Opera. Operetka
(Попередній) продаж квитків	(Przed)sprzedaż biletów
Програма. Прокат	Program. Wypożyczalnia
Театр. Філамонія	Teatr. Filharmonia

**ВІДПОЧИНОК НА СВИЖОМУ ПОВІТРІ /
WYPOCZYNEK NA ŚWIEŻYM POWIETRZU**

Експурсія (прогулянка)	Wycieczka
Ходімо на експурсію	Chodźmy na wycieczkę.
Куди підемо на експурсію (прогулянку)? Коли буде експурсія до..?	Dokąd pójdziemy na wycieczkę? Kiedy będzie wycieczka do..?
Скільки коштує (вхід)?	Ile kosztuje (wstęp)?
Як довго триватиме експурсія?	Jak długo potrwa wycieczka?
Далеко ще до турбази?	Czy daleko jeszcze do schroniska?
Ще можна купити два місця на експурсію до..?	Czy jeszcze można kupić dwa miejsca na wycieczkę do...
О котрій і звідки вирушає експурсія?	O której i skąd wyrusza wycieczka?
Скільки коштує нічліг?	Ile kosztuje nocleg?
Там є пляж?	Czy tam jest plaża?
Якою дорогою ми підемо?	Jaką drogą pójdziemy?
Який це маршрут?	Jaki to szlak?
Де ми?	Gdzie jesteśmy?
Де є..?	Gdzie znajduje się..?
В якому напрямку ми повинні зараз..?	W jakim kierunku powinniśmy teraz..?
Альпініст	Alpinista
Вершина	Szczyt

Вогнище, багаття	Ognisko
Гори	Góry
Екскурсивод (гид, провідник)	Przewodnik
Інструктор	Instruktor
Путівник	Przewodnik
Канат. Канатна дорога	Lina. Kolejka linowa
Карта.	Mapa.
Ландшафт	Krajobraz
Маяк	Latarnia morska
Острів. Півострів	Wyspa. Półwysep
Перевал	Przełęcz
Підйомник для лижників. Показчик напряму	Wyciąg Drogowskaz.
Пором	Prom

КРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОСТІ / KRAJE I NARODOWOŚCI

Країни	Kraje	Національності	Narodowości
Америка	Amerykanin	Американець / американка	Amerykanin / Amerykanka
Англія	Anglia	Англієць /англійка	Anglik / Angielka
Білорусія	Białoruś	Білорус / білоруска	Biłorusin / Białorusinka
Естонія	Estonia	Естонець /естонка	Estończyk / Estonka
Іспанія	Hiszpania	Іспанець/іспанка	Hiszpan / Hiszpanka
Італія	Włochy	Італієць /італійка	Włoch / Włoszka
Китай	Chiny	Китаєць /китайка	Chińczyk / Chinka
Латвія	Łotwa	Латвієць / латвійка	Łotysz / Łotyszka
Литва	Litwa	Литовець / литовка	Litwin / litwinka
Нідерланди	Holandia	Голландець/голландка	Holender / Holenderka
Німеччина	Niemcy	Німець / німкня	Niemiec / Niemka
Польща	Polska	Поляк / полька	Polak / Polka

Україна	Ukraina	Українець/ українка	Ukrainiec / Ukrainka
Македонія	Macedonia	Македонець/ македонка	Macedończyk / Macedonka
Росія	Rosja	Росіянин / росіянка	Rosjanin / Rosjanka
Словаччина	Słowacja	Словак / словачка	Słowak / Słowaczka
Словенія	Słowenia	Словенець / словенка	Słowieniec / Słowenka
Туреччина	Turcja	Турок / турчанка	Turek / Turczynka
Угорщина	Węgry	Угорець / угорка	Węgier / Węgierka
Франція	Francja	Француз / французенка	Francuz / Francuzka

Бібліографія

1. Bartnicka B.(i inni). *Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców*, Cz. 1, 2. Warszawa, 2010.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków, 2006.
3. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Zeszyt studenta. Kraków, 2006.
4. Miodunka W. *Cześć, jak się masz? Spotkajmy się w Europie* Wyd. 2, Kraków, 2011
5. Stempek I., Stelmach A., Dawidek S., Szymkiewicz A. *Polski krok po kroku. Poziom A1*. Kraków 2010.

Інтернет-джерела

1. Słownik języka polskiego. Zasady pisowni i interpunkcji. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sjp.pwn.pl/zasady/Podstawowe-zasady-pisowni-polskiej>.
10. Zasady ortograficzne języka polskiego. Ortografia polska. [Електронний ресурс]. Режим доступу: język-polski.pl/zasady-ortograficzne.